ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5568 — 18/31 ՄԱՅԻՍ 1904 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 14 ՐԻՊԻԼ ԷՎԴԷԼ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5568

درعادت غازته ﴿ آره‌ول ﴾ ده‌طبع ده‌ده‌لر اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻՒՆ, Գալաթիա, Քամանցօ Փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոլոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրս
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերադրուի

Յանձնումնց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԻԹՕ ՄԱՐՔԻԶԸ

ԾԻԾԼԻԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆԸ

Արարողութիւնը օրուն ներկայ գտնուեցանք կիրակի օրը Շիշլիի ազգային գերեզմանատան մէջ, տպաւորիչ էր հանդեսին տեսակէտով, մասնաւոր որ տեսակին մէջ հաղորդէպ։ Ոչ մէկ յուղարկաւորութեան եւ Թաղման փառաւոր հանդէս չպիտի ունենար այդ հանդամանքը, վասնզի եկեղեցւոյ դուռնէն Թափօրը կը ցրուի եւ եկեղեցականներու ջոջ դասը կը մեկնի. իսկ Մեռելացի ասելիքն քահանաներն են միայն որոնք կ'երթան փափագողներուն ընտանեկան դամբարանը օրհնել։ Այս անգամ, ընդհանուր ենթադրեալ հոգեհանգիստն էր որ կատարուեցաւ պատկառելի Թափօրով մը օրուն գլուխը կը գտնուէր Պատրիարք Սրբազանը. արիւելք, արեւմուտք, հիւսիս, հարաւ, ընդարձակ գերեզմանատան չորս կողմերն ալ ունեցան իրենց օրհնութիւնը, էն հարուստ «Թաղուելէն մինչեւ էն աղքատիկ հողակոյտերը։ Եւ բարեպաշտներու ասուած բաղմութիւնը որ Բերայի ամէն կողմերէն վազած եկած էր հոն, անսովոր ջերմեռանդութեամբ մը կը հետաւէր երգեցողութեանց ու աղօթքներուն, լուռ ու երկիւղած։

Հոգեգալուստի օրը, որ իր կրօնային ուսանդութիւնները ունի, այս եկեղեցական հանդիսաւորութեամբ ասնուելով գերեզմանատան մէջ, ուրեւէր խորաղեցիկ կը դառնար, մանաւանդ անոնց համար որոնք իրենց ընտանիքէն մէկ կամ մէկ–քանի անդամներ, սիրելիներ յանձնած են այդ մեռելատանին որ հակառակ իր գեղազարդութեանը՝ տխուր ըլլալէ չի դադրիր։

Շատ պաշտած էր իմասասիրի մը այն խօսքը զոր Ս. Պարիրքը ուղղեց իր քարոզին մէջ, թէ հանգիստի մը զարգացման ու բարեպաշտութեան ասիճանը հասկնալու համար կը բաւէ դիտել թէ անոնք ինչ յարգ կ'ընծայեն իրենց նենգեցիներուն եւ ինչպէս կը պահպանեն իրենց գերեզմանատունները։ Ու Շիշլիի գերեզմանատունը, այդ տեսակէտով, պատուաբեր գաղափար մը պիտի տայ Բերայի ու չրջակայքերու հայ համայնքին եւ եկեղեցական ու թաղային մարմիններուն վրայ, մանաւանդ դրացի գտնուելով օտար գերեզմանատուններու որոնցմէ ա՛յ միայն վար չի մնար հիմակ՝ այլեւ անոնցմէ մէկ քանին կը գերազանցէ իսկ իր յարդարանքներովը, իր կանոնաւորութեամբը եւ իր մարմարեայ չքեղ դամբարաններովը։

Բացութեայ արարողութիւններէն եաքը կատարուեցաւ նորակառոյց չէնքին օրհնութիւնը, որ բուն իսկ չարժանիքն էր կիրակի օրը Շիշլիի գերեզմանատան մէջ, տպաւորիչ էր հանդիսականաց մէջ, մանաւանդ որ տեսակին մէջ հաղորդէպ։ Ոչ մէկ յուղարկաւորութեան եւ Թաղման փառաւոր հանդէս չպիտի ունենար այդ հանդամանքը, վասնզի եկեղեցւոյ դուռնէն Թափօրը կը ցրուի եւ եկեղեցականներու ջոջ դասը կը մեկնի. իսկ Մեռելացի ասելիքն քահանաներն են միայն որոնք կ'երթան փափագողներուն ընտանեկան դամբարանը օրհնել։ Այս անգամ, ընդհանուր ենթադրեալ հոգեհանգիստն էր որ կատարուեցաւ պատկառելի Թափօրով մը օրուն գլուխը կը գտնուէր Պատրիարք Սրբազանը. արիւելք, արեւմուտք, հիւսիս, հարաւ, ընդարձակ գերեզմանատան չորս կողմերն ալ ունեցան իրենց օրհնութիւնը, էն հարուստ «Թաղուելէն մինչեւ էն աղքատիկ հողակոյտերը։ Եւ բարեպաշտներու ասուած բաղմութիւնը որ Բերայի ամէն կողմերէն վազած եկած էր հոն, անսովոր ջերմեռանդութեամբ մը կը հետաւէր երգեցողութեանց ու աղօթքներուն, լուռ ու երկիւղած։

Հոգեգալուստի օրը, որ իր կրօնային ուսանդութիւնները ունի, այս եկեղեցական հանդիսաւորութեամբ ասնուելով գերեզմանատան մէջ, ուրեւէր խորաղեցիկ կը դառնար, մանաւանդ անոնց համար որոնք իրենց ընտանիքէն մէկ կամ մէկ–քանի անդամներ, սիրելիներ յանձնած են այդ մեռելատանին որ հակառակ իր գեղազարդութեանը՝ տխուր ըլլալէ չի դադրիր։

Ամէն ոք գիտէ թէ Շիշլիի գերեզմանատան հասարակաց գերեզմանատան մը ինչպէս կարգ մը երիտասարդներ կ'արհամարհեն մասնաւորապէս, յաւէտ բաղձալով գտնել կեանքի երջանկութիւնը մասնաւորութեան լերկ ու մերկ անապատին մէջ, ուր իսպառ գոյութիւն չունին բնութեան գեղեցկութիւնները։ Հոն միայն կը լսուին ագռաւներուն տերեւներուն խշրատը եւ ձմրան սասկաչունչ փոթորիկներու գոռն ու գոչը։ Հոն՝ յաւէտ ամայութիւն կը տիրէ, ի արտաքսիրքով։

Ապրելու կեանք չէ ամայութիւնը, վասն զի կեանքը սոսկ ապրիլ չէ, այլ համակ զգացում, սիրել սիրուելու, ճանչնալ–ճանչցուելու, մէկ խօսքով մարդկայնական բարձր պաշտօնին գիտակցութիւնը ունենալու կոչումը։ Ահա՛ հոս է կեանքի խորհրդաւոր գաղտնիքն ու թաքուն նպատակը։

Հակառակ սիեզերական այս բնականոն ընթացքին, մեր մէջ ալ, ըստ օտարամաս ասմարութեան, շատեր կ'ուզենան ու կը թերանան իրենց տեսակցակցութեան մէջ, տակաւ խեղդել ու ընդարմացնել ջանալով այն բնական զգացումները, որոնց յարգանքն զարգացումը միայն պիտի կրնայ կեանքի երջանկութիւնը երաշխաւորել՝ ներդաշնակ ու համերաշխ ամայանութեան մը մէջ։

Ինչպէս դրուած ու հաստատուած օրէնքներուն մէջ բացառութիւններ տեղի կ'ունենան, անոնց ալ՝ բնական օրինաց մէջ առաջ կրնան գալ։ Խօսքս անոնց չէ, որոնք բնականօրէն օժտուած չեն սերընդագործութեան յատկութիւններով, այլ անոնց՝ որոնք կամովին զարաւելութիւններ ըլլալ կը ձգտին, հակառակ Ինութեան իրենց պարգեւած բարիքին։

Ամայութեան առաջ բերած սոսկալի ու մահաբեր հիւանդութիւններուն թշնամին մասնաւոր Թաղալ հմտաբժշկներու այս մասին տալիք մանրամասն բացատրութեանց, հարկ անհրաժեշտ կը համարիմ պատկերացնել հոս ամայի երիտասարդին կեանքը, որ ինքզինքն ձանձրոյթ ու մեկուսութիւն է յաւէտ։

Այն երիտասարդները, որոնք ամայի մնալ կ'որոշեն, ընկերանօրէն ընտանիք կազմելու մեծ պարտականութենէն խուսափիլ կ'ուզեն, ինքզինքնին տկար գտնելով կեանքի պայքարին մէջ, ինչ որ ընութեան հանդէպ պարզապէս մեղանչում եւ մարդկային ընկերութեան անհարգալ ու ապերախտ անդամակցութիւն մըն է։

Հիմա՝ իր պարտականութեան մէջ մեծապէս թերացող ամայիին հետեւանքը ու ներկայացնենք անոր կեանքը։ Նախապէս փոլլուն, հանգիստ ու զուարճութեանց պէսպիսութիւններով լի է ան. բնական զարթնումէ առաջնորդուած՝ անուղիղ ու ախեղդ միջոցներով իր պէտքերուն գոհացում տալ կ'աշխատի, տաժելով նիւթապէս, բարոյապէս եւ ֆիզիքապէս անխիղճ, անանձն։ Ժամանակէ մը յետոյ, տակաւին, երիտասարդական խանդն ու եռանդը տաճանաբար պակսելով՝ կը հասնան ու կը չքանան այն ամէն զգացումները, որոնք կը թեւադրեն զինքը սիրել ու սիրուիլ, ճանչնալ ու վայելել։ Աւելին կայ տակաւին։

Ինչ է ամայիին դէպ ի ծերութիւն վայրէջքը... Ինչ կ'ըլլայ անոր վիճակը, երբ այլ եւս չանցնար իր սենեակին մէջ, իրիկուան վերադարձին, մահիճին մէջ՝ հիւանդութեան պարագային, իրեն համար տրտմաղ սիրտ մը իր չուրջը։ Ինչ պիտի ըլլայ, վիճակը եւ վախճանը անոր, որուն կեանքը անխոհեմութեան չղթայով մը օղակուած է։ Ինչ կ'ըլլայ վերջին օրերը եւ գուցէ տարիները այն հեշտամոլ ամայիին, որուն կազմութիւնը բնականաբար քայքայուած, իմացականութեան կորովը եղծուած, երբ իր չուրջը գտնէ բացարձակ դատարկութիւն մը...։

Շատ անգամ հանդիպած եմ տարիքին առած՝ երեսունը թեւակոխող մերձնեայ ամայի երիտասարդներու եւ անկեղծօրէն հարցուցած եմ անոնց թէ՝ ինչո՞ւ չեն ամուսնանար. ի՛նչ ըսեն ալ։ «Դրամ չունինք, ի վիճակի չենք ծանր լուծի մը տակ մնալու։» Ահա՛ իրենց պատրուակ բանձեր։ Չեմ կարծեր թէ, զբաղուին անանկներ որոնք կարենան արդարացնել անոնց այս ցուրտ պատճառաբանութիւնը։ Վասն զի նիւթական դրամագլուխը միակ պայմանը չէ ընտանեկան բակեկեցութիւնն ու երջանկութիւնը ապահովող, այլ ուրիշ ո՛ր եւ է ապարելիք ու գործի մէջ ունենալիք կամքի զօրութիւնն ու աշխատութեան յարատեւութիւնը, որոնց հետ եթէ մասամբ ալ միանայ մասնաւորական ու բարոյական զարգացում, այն ատեն ամայիին իր ունեցած գոյութեան յատկութիւններով պիտի յաջողի կեանքի ճակատամարտի մէջ անելիներ։

Ամայութիւնը ուրիշ չառ կը տեսնուի ծովափնեայ մոր համայնքին մէջ, ուր օրը օրին նորութիւններու պահանջները գոհացնելու պէտքին տեղի կուտան ամէնէն նուիրական պարտականութիւնները, տեղի կուտան այն պարտականութեան որ համամարդկային, մարդկութեան, մեծ ամբողջին կը վերաբերի։ Հոն երկու տեղի համար ալ ծախսերը չատ ու չռայլօրէն կ'ըլլան, այսու հանդերձ, չահերն ալ կրկին, եռապատիկ են բաղդաւորաբար։

Իսկ որ ալ ըլլան ծախքերը, ա՛րկած ալ որ նորաձեւութիւնը օրը օրին փոխուի, ինծի համար՝ բոլորովին ծուռ, չա՛տ ծուռ մտածում մըն է քմահաճոյքի ծախքերու համար պատճառ ըլլալ իր անձին փ

՝ ցման ու իր հօրենական օճախին շէջման։ Ամէն մարդ գիտէ թէ, մարդկութիւնը, վաղուց, օրքան զոհեր ուտած է ամայութեան ու տակաւին պիտի տայ։ Ինչքան անմարդկութիւն է ղալ ու չսիրել, ճանչնալ ու չվայելել, այլի առաջ ունենալով բնութեան գեղեցկութիւնները, ու կամովին հրժարիլ անոնցմէ. յաւէտ անասնականութեան կ'առաջնորդէ այս վիճակը մարդս։ Անշուշտ խօսքս չէ անոնց համար, որոնք բացարձակ գիտակցութեամբ ու անձնուիրաբար կ'ուզեն ամայութիւն, լուռգոյն եւս ծառայելու իրենց նպատակներուն։ Իրաւ եղբարակցութիւն, հոգ չէ թէ հեռաւոր, ըսեմ. «Մառը սերեալով, վանդակը թռչունով եւ ասունը ընտանիքով կրնան կազմել գեղեցիկ ամբողջ մը։»

Մ. ՍՈՂԻԿԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԱՄՈՒՐԻՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՄԷՋ

Օտարամաս կարգ մը սովորութիւններ, ուրիշ այս վերջին տարիները, սկսան անարգել մուտ գտնել եւ տեղաւորուիլ մեր ընտանեկան պարզ ու անխառն բարքերուն մէջ՝ խաթարելով մեր բարոյական ու կենսական բնաւորիկ այն առանձնայատկութիւնները՝ որոնք ժառանգական դարաւոր յաջորդականութեամբ անվթար պահպանուած ու անեղարա մնացած էին սերունդէ սերունդ։

Թաղումնք այն խել մը լսուի սովորութիւնները, որոնց պիտի փարած են երկու սեռի անհատներն ալ, վեր առնենք, այժմ, անոնցմէ ամէնէն ուշիւ քանդիչ ու վատաւէր այն լսուի սովորութիւնը, որ այսօր իսկ, տեղի ալ կը ձգտի մեր համայնքին մէջ ալ սերնդագործութեան տակաւ անէացման։ Ամուրիութիւնն է ան, որ վարակիչ հիւանդութեան մը պէս, իր զոհերը կ'ընէ անխնայ։

Այժմէութիւն ունեցող այս հիւանդութեան ենթակայ կարգ մը երիտասարդներ կ'արհամարհեն ամուսնութիւնը, յաւէտ բաղձալով գտնել կեանքի երջանկութիւնը ամուրիութեան լերկ ու մերկ անապատին մէջ, ուր իսպառ գոյութիւն չունին բնութեան գեղեցկութիւններ։ Հոն միայն կը լսուին ագռաւն տերեւներուն խշրատը եւ ձմրան սասկաչունչ փոթորիկներու գոռն ու գոչը։ Հոն՝ յաւէտ ամայութիւն կը տիրէ, ի արտաքսիրքով։

Ապրելու կեանք չէ ամուրիութիւնը, վասն զի կեանքը սոսկ ապրիլ չէ, այլ համակ զգացում, սիրել սիրուելու, ճանչնալ–վայելու, մէկ խօսքով մարդկայնական բարձր պաշտօնին գիտակցութիւնը ունենալու կոչումը։ ահա՛ հոս է կեանքի խորհրդաւոր գաղտնիքն ու թաքուն նպատակը։

Հակառակ սիեզերական այս բնականոն ընթացքին, մեր մէջ ալ, ըստ օտարամաս ասմարութեան, շատեր կ'անդիրանան ու կը թերանան իրենց տեսակցակցութեան մէջ, տակաւ խեղդել ու ընդարմացնել ջանալով այն բնական զգացումները, որոնց յարգանքն զարգացումը միայն պիտի կրնայ կեանքի երջանկութիւնը երաշխաւորել՝ ներդաշնակ ու համերաշխ ամայանութեան մը մէջ։

Ինչպէս դրուած ու հաստատուած օրէնքներուն մէջ բացառութիւններ տեղի կ'ունենան, անոնց ալ՝ բնական օրինաց մէջ առաջ կրնան գալ։ Խօսքս անոնց չէ, որոնք բնականօրէն օժտուած չեն սերընդագործութեան յատկութիւններով, այլ անոնց՝ որոնք կամովին զարաւելութիւններ ըլլալ կը ձգտին, հակառակ Ինութեան իրենց պարգեւած բարիքին։

Ամուրիութեան առաջ բերած սոսկալի ու մահաբեր հիւանդութիւններուն թշնամին մասնաւոր Թաղալ հմտաբժշկներու այս մասին տալիք մանրամասն բացատրութեանց, հարկ անհրաժեշտ կը համարիմ պատկերացնել հոս ամուրի երիտասարդին կեանքը, որ ինքզինքն ձանձրոյթ ու մեկուսութիւն է յաւէտ։

Այն երիտասարդները, որոնք ամուրի մնալ կ'որոշեն, ընկերանօրէն ընտանիք կազմելու մեծ պարտականութենէն խուսափիլ կ'ուզեն, ինքզինքնին տկար գտնելով կեանքի պայքարին մէջ, ինչ որ ընութեան հանդէպ պարզապէս մեղանչում եւ մարդկային ընկերութեան անհարգալ ու ապերախտ անդամակցութիւն մըն է։

Հիմա՝ իր պարտականութեան մէջ մեծապէս թերացող ամուրիին հետեւանքն ու ներկայացնենք անոր կեանքը։ Նախապէս

—(46)—

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ — ԲԻԷՐ ԼՈԹԻ

Թարգմանիչ — Տ. Ս. ԵԱԼՃԵԱՆ

ԽՍԹ.

Կը փուսիմ սպիտակ փոթթներուս վրայ։ Քրիզանթէմ կը փաթթայ բերել ինծի իժամարթ բարձը, եւ մպասուն մուսմէները, տակաւին մարքրնուն մէջ ունենալով դեռ նոր ընդմիլուած չեղերը, նուագապատ քայլերով կը չրջապատեն բարձը։

Անոնց անագիւտ եւ անջնջելի մասնեռով կոչիկները բնաւ ազմուկ չեն հաներ. իրենց անցած առենը. միմիայն կերպասներու ֆռու–ֆռուն կը լսուի։

Հաճոյքով կը դիտեմ ամէնքն ալ. պուպրիկի այն երեւոյթը զոր ունին՝ ա-

խորժելի է հիմա ինծի, եւ կը կարծեմ վերջապէս հասկնալ թէ՝ ի՛նչ բան իրենց կուտայ այդ հաճոյալի հանգամանքը,— միայն այն կլորիկ եւ արտայայտութենէ զուրկ դէմքերը չեն, այլ երէն խիստ հեռաւոր յօնքերով, հապա՝ մանաւանդ չափազանց լայնութիւնը իրենց չրջագծաններուն։ Անքան մեծ այն թեղանիքները տեսնելով պիտի կարծէիր թէ ա՛յ թիկունք ունին եւ ա՛յ կուրծք. իրենց փափուկ մարմինները կորսուած են այդ լայն հագուստներուն մէջ, որոնք կը ծածանին ու կ'ուռին անմարմին պուպրիկներուն չուրջը, եւ որոնք՝ կ'երեւի թէ՝ ինքնին առնելով պիտի իյնային, եթէ կէս–մէջքէն բռնուած չըլլային մեռաքսէ լայն գօտիներով։—Մերինէն չատ տարբեր ձեւով ըմբռնուած զգեստ մը՝ որ կը ձգի կարելի եղածին չափ կողապարելու մարմինին իրական կամ կեղծ մասերը...։

Եւ յետոյ՝ ա՛րքան կը սքանչանամ Քրիզանթէմի ձեռքով մեր թաղուհիներուն մէջ յարդարուած դա ծաղիկներուն վրայ, յարդարանք՝ որուն մէջ կը փայլի ճարտարական արուեստը.— Լօթիւռներ, խոշոր նուիրական ծաղիկներ՝ փափուկ եւ վարդագոյն երակներով, ճենապակիի կաթնագոյր վարդերանգով մը, որոնք՝ երբ բոլորովին բացուած են՝ կը նմանին խիստ մեծ նուռնուֆարներու, եւ երբ տակաւին կոկոն են՝ երկայն ու ոժգոյն կակաչներու։ Իրենց անուշ բոյրը՝ սակաւ ինչ գրգռիչ՝ կ'ուելնայ այն միւս մուսմէական անբացատրելի հոտին,—դեղին ցեղի, ճարտի հոտին՝ որ միշտ եւ ամէն տեղ կայ օդին մէջ։ Սեպտեմբերի յետամնաց ծաղիկներ են անոնք, որ այս եղանակին մէջ չա՛տ հաղուագիւտ, չա՛տ սուղ են, եւ ուրեւէր երկար ցոյզուններու վրայ կ'ուռին։ Քրիզանթէմ անոնց վրայ գրած է իրենց խոշոր տերեւները՝ որոնք ծալային մասուռի տրորակ կանչուածներուն մասնաւոր կանչուածներ ըլլալ կը ձգտին, հակառակ Ինութեան իրենց պարգեւած բարիքին։

Ամուրիութեան առաջ բերած սոսկալի ու մահաբեր հիւանդութիւններուն թշնամին մասնաւոր Թաղալ հմտաբժշկներու այս մասին տալիք մանրամասն բացատրութեանց, հարկ անհրաժեշտ կը համարիմ պատկերացնել հոս ամուրի երիտասարդին կեանքը, որ ինքզինքն ձանձրոյթ ու մեկուսութիւն է յաւէտ։

Այն երիտասարդները, որոնք ամուրի մնալ կ'որոշեն, ընկերանօրէն ընտանիք կազմելու մեծ պարտականութենէն խուսափիլ կ'ուզեն, ինքզինքնին տկար գտնելով կեանքի պայքարին մէջ, ինչ որ ընութեան հանդէպ պարզապէս մեղանչում եւ մարդկային ընկերութեան անհարգալ ու ապերախտ անդամակցութիւն մըն է։

Հիմա՝ իր պարտականութեան մէջ մեծապէս թերացող ամուրիին հետեւանքն ու ներկայացնենք անոր կեանքը։ Նախապէս

... Դեռ նամակ չկայ Եւրոպայէն, ա՛յ մէկէն։ Ինչպէս ամէն ինչ կը ընդնուի, կը փոխուի ու կը մոռցուի !...։ Ալ չա՛տ կ'սխորժիմ հիմա այս մինչեկ ու սիրուն ճարանէն, կը փոքրկանամ ու կը սեթեւեթի՛մ ես ալ, կը դգամ թէ մտածումներս տակաւ կը սեղմուին եւ ճաշակս կը հակի դէպ ի այն սիրունիկ ու փոքրիկ բաներուն՝ որոնք կը ժպտեցնեն միայն, կը վարժուիմ փոքրիկ ճարտարարուեստ կահերուն, գրելու ծառայող պուպրիկի գրասեղաներուն եւ ճաշկի գործածուած մարիկ սկահակներուն, առ փոխթներուն անաղարտ մարմարեայ Թեան եւ սպիտակ փայտակերտներու նրբաքանդակ յարմարանքն։ Նոյն իսկ կը կարծենամ արեւմտեան նախապարամս, այս գիշեր բոլոր գաղափարներս կը թռչին ու կ'անհետանան.—պարաքէն անցնելու տեղն մտերմաբար կը բարեւեմ Պ. Աւեգոր՝ որ իր Թղուկ ծառերն ու կեղծ ծաղիկները կը ղրեր. Տիկին Բուրն կը թուի ինծի խիստ յանձնարարելի Տիկին մը՝ որ պատուաւոր ու անբասիր անցեալ մը ունեցած ըլլայ...։

Այս գիշեր պատրաստ չը պիտի ընենք. կը փափաքիմ այսպէս տարածուիլ մնալ ուր որ եմ, եւ մարիկ ընել Մաւսմէթս Քամքանեը։

Մինչեւ հիմա միայն «իր կիթառը» գրած էի, զանց ընելու համար այն տարաշխարհիկ ասացուածքները՝ որոնց մասին ըրած զեղծումս կշտամբուած է։ Բայց եւ այնպէս ա՛յ կիթառ. բառը եւ ա՛յ ալ մանուօլին բառը ճշդիւ չեն նշանակեր այն նուրբ ու երկարատուն նուագարանը՝ որուն բարձր շեշտերը մարթանելու ձայնն ալ ուելի ճշգիմ են.—հիմակու

մինչ տասնըհինգ տարեկան էր, խելք ըրաւ դրելու գեղեցիկ առամ մը, Հրեայ Մանուկը, որ պակաւեցաւ հունգարական Ակադեմիայեն, բայց տարաբերական այս առաջին յաջողութիւնը, որչափ ալ փառաքաւոր ըլլար, հազիւ կրնար նիւթական միջոց մը ընձեռել անոր կեանքի պիտոյքները հոգալու մասին։ Իր հօր մահէն յետոյ, մնած էր Բաքայի բարձրագոյն վարժարանը, ուր մնայ մինչեւ 1840, այնուհետեւ իր ուսման չրջանը Բէկոքէմէրի մէջ աւարտեց 1842ին։

Տասնըվեցը տարեկան էր, երբոր Բէչթալի համալսարանը գնաց՝ իրաւագիտութիւն սորվելու եւ ապա փաստաբանութիւն ընելու համար։ Այս վկայագիրը անոնց թարկով փոքր պաշտօն մը հայթայթեց անոր, օրէնսգէտ մը քով՝ որ գործ չէր խնայեր անոր, ու օրը տասնըվեց ժամ գլխակոխ կ'աշխատացնէր դատաւորական թուղթեր գրելու։ Իրեն կը մնար ուրեմն գիշերային ժամերը գործածել իր գրելու հայրքին գոհացում տալու համար։ Ցաւախ, իր մասնագիտութեան մէջ, ձեռագիրներ կը տանէր իր բաթրոնին ու զ նոնք կը չփոթէր դատաւորներու պարտականութեան հետ։ Եօթ պարտէր ինքզինքը չատ բարեբախտ համարել որ իր բաթրոնը հնարամիտ ու ճչկի ոեր մարդ էր։ Զուգադիպօրէն ձեռք անցընելով Եօքայի քանի մը նարավէպերը, հրատարակչի մը միջոցաւ լեյոս ընծայել տուաւ զանոնք։ 1846ին էր. Եօքայ հազիւ թեւակոխած էր իր քսաներկուերրորդ տարին, իր անունը արդէն կը չրջէր ամենուն բերանին մէջ։ Օրէնսգէտը այն տանն անոր սա օգտակար խորհուրդը տուաւ, որ թողու բնագիրներ, պատմութիւններ, վերջապէս ամբողջ դատական թուղթերը, ու անուհետեւ զրական արտադրութիւններու միայն նուիրէ իր գրիչը։

Այդ օրէն սկսեալ Եօքայի նարավէպերը ամբողջապէս իրարու յաջորդեցին այնպիսի բեղմնաւորումով մը՝ որ Սկեքսանար Տիւմա հօր բեղմնաւորումը գլեց անցաւ։ Թէ լեռայ, հունգարերէն ամենալաւ չարաթաթերին, կիրքերէն խմբագրութիւնը վարելու կոչուեցաւ, չատ թաթաթերք մը արուն ուշատակցելու չարքին մէջ կը համրուին ամենէն հոյակապ գրագէտները։ Նոյն տարին, 1846ին, Եօքայ ամուսնացաւ հունգարացի մեծահարուստ ազատագրէրին, Ռոզա Լապորիցվի հետ, որ մնաւ 1886ին։ Եօքայի ընտանիքը, այս ամուսնութեան հետեւանքով չէ՝ գժուեցաւ անոր հետ։ Բայց քառասուն տարի տեւող այդ միութիւնը երջանկաբար եղաւ Եօքայի։

Իր ինչ դժուարագ պարագաներու մէջ երբ լուսաւորուն որոշած էր ինքնասպան ըլլալ, Տիկին Եօքայի ազդու դիմումներուն չնորհիւ փրկուեցաւ կենսանորոգ, ու կարցաւաւ Բէլթա վերադառնալ 1850ին։

Այս տարբ գէպքերուն յաջորդող տարիներու միջոցին մանաւ գրականութիւնը մանաւանդ քնատութեան մէջ թաղուած մնաց։ Բէլթաթի ոչ եւս էր, Տէրք, Մաճառներուն ախոյանը, մեկնացած կ'ապրէր։ Եօթվէնս թաղած էր վիպագրական ասպարէզին ու մասնագիտական պրպտումներու մէջ մարձուած։

Ասոնի, որ հասկ ուրեմն բանասաղծութեան իշխաններէն մէկն եղաւ, իր օրինական պաշտօնով միայն կը զբաղէր։ Բէլթայի Ակադեմիան դրած էր իր գրառները, զարս տասը տարի լեռայ պիտի վերարանար։ Տոնէլիի թանգարանը, որուն գրքերը ցիրուցան եղած էին, ընդհանրապէս չէր կրնար դասաւորել իր գանձերը։ Տոնէլիի թատերաբերին վրայ իտալական նեւագաթաղեր միայն կը ներկայացուէին։

Թարգ. Ա. Ն. Թ.

(Մնացեալը յաջորդով)

ԲԷՐԹԷՎԻ

ԱԿՌԱԿԻ ՓՈՇԻ ՍԱՆՈՒՇԱԿԱԽԱՌՆ

ԲԷՐԹԷՎԻ

ԱԿՌԱՑԻ ՓՈՇԻ ԲԻՆԲԻՆԱՑՈՎ

— = —

Անոնք որ տիտանէրին ձերմակ ու առողջ վիճակի մէջ պահել կ'ուզեն, մասնաւանդ ծիլոնները, Բէրթէվ անուն ակուայի փոշին գործածելու են։ Այս փոշին ոժժվցնելով ակուայի միսերը, բերան հոտն ալ կ'անցընէ։ Անոր պատրաստութեան տեղը ու վաճառման կեդրոնատեղին է Ագէրայ, Լաչէմ Բէրթէվ դեղարանը։ Նաեւ կը գտնուի Պէնէ Դարբ, Դասապետն դեղավաճառանոցը ու Պէյրի Բէմալ պէյի դեղարանը եւ բոլոր ծանօթ դեղարաններու մէջ։ Գաւառներն ալ կը դրկուի վեց դրուշի փոխարէն։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (78)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԵՐԿԱՐՕՐԴ ՄԱՍ

ԳԻՇԱԿԵՐ ՄԱՐԴԸ

Դ.

ՀՐԱԺԵՇՏԻ ՈՂՋՈՒՆՆԵՐ

— Իմ զգացումներս իրազեկ եղայ անցած իրիկուն միայն, երբ քու հարսնեկան հագկերայիդ լեռայ ինձի մօտեցաւ ան, ըսաւ Իվօն։ Գրեթէ յանարտ ձեւերով, պաղարիւն դրսերեւոյթով երիտասարդ մը էր, որուն աչքը վախ կը պատճառէր ինձի։ Երկչոտ չեղտով մը խօսեցաւ ինձի հետ։ Ես իրմէ աւելի համարձակօրէն կը խօսէի, գէթ լեզուով, որովհետեւ սիրտս չատ ուժգին կը տրոբէր։ Բայց ան չնչմարեց այդ բանը, մինչ ես իսկոյն նչմարեցի իր վրդովումը եւ հեշտալի յուզում մը ունեցայ։

Մանկամարդ տիկին Ռէնկո աչխուժով ընդմիջեց իր բարեկամուհիին խօսքը, ու բնական եռանդէն մղուած, աւելի խիզախ խորհուրդներ տուաւ։

— Եթէ երբեք բանծնուդ պէտք է, տիկո կը նշանակէ թէ ձեզ կը սիրէ։ Քաջալերեցէք այդ սէրը, եւ անտարբեր մի ձեւանաք, ընդհակառակը։ Չեմ ըմբռներ ձեր ունեցած վարանումները։ Մինչ արգիլուած է փոխադարձ սիրով մը պատասխանել երիկ մարդու մը ցոյց տուած սիրոյն։

Իվօն ժպտեցաւ, հանդարտ իր տրխրութեան, ի լուր մանկամարդ կնոջ քիչ մը յանուն եւ արկածախնդիր դատողութիւններուն։

— Սիրելիս, քու խօսքերդ աւելի արագ կ'ընթանան քան մտածումդ, պատասխանեց Իվօն։ Բեղ մարկ ընողը պիտի կարծէ թէ նորատի աղջիկ մը իրաւունք ունի ամենեւին չէ այդ պակասը լրացնել, որովհետեւ ցաւոտ վրայ տարուածներ տուած չէ։ Ճարտարներուն պաշարի ու ուսումներուն փոխադրութիւնները անդին բերնիկներէ կը բաղկանան եւ ատանք, Խաղախները երեւցածին պէս, կը փախչին եւ տեղ մը կը պահուին։ Բարբարոքին զորավարին ալ թեւին դէմ գործող ճարտարական զօրաթանակը միայն կրնայ դէպ ի Լիսօ-Եանկ յառաջանալ, իսկ կեդրոնին զօրաթանակը Եալուի մոտ տրվելուած է Խաղախներուն կողմէ։ Գալով ձախ զօրաթանակին, Բարթ-Արթուրի առջեւ անշարժութեան դատապարտուած է։ Ճարտոնները չատ դիւրին կարծած էին Բարթ-Արթուրի գրաւումը, սակայն անոր պաշարումը չատ երկար պիտի տեւէ։ Ցէնկ-Հօւանկ-Զէնկ, ուր հիմա Ճարտոնները կը համախմբուին, կարելի չէ ամրացնել։ Ամիկա պարզապէս ծակ մըն է ոչ թէ բլուրներու մէջտեղը, այլ բարձրաբերձ եւ իրարմէ անջատ լեռներու միջնորդը սեղմուած։ Շատ չատ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկը կարելի է ամրացնել բանակատեղի մը վերածել, պատնէշներ չինելով անոր լեռներուն վրայ։ Սակայն հարիւր քսան հազար զինուորի պէտք կայ՝ այդ դիրքերը պաշտպանելու համար։ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկէն հեռացող ռուս զինուորները անքան բազմաթիւ չէին։ Ստիպուեցան հոն թողուլ երեք հիւանդանոց՝ իրենց ամբողջ կազմածներով, բայց պաշարի ու ռազմամթերքի պահեստները քանչինչ ըրին։»

Նիու-Զուանկ. — Ռուս զինուորները որոնք մայիս 22ին վերջին դրաւեցին Նիու-Զուանկը, հիմա ամրցնելու կը զբաղուին եւ կամ չրջակայքը հետազօտութիւնը կը կատարեն։

Զէ-Ֆու։ — Հոս հասած տեղեկութեանց նայելով, Ռուսերը Նորէն իրենց զինուորները եւ քաչեր եւ Նիու-Զուանկի ամրոցներուն թնդանօթները դուրս հաներ են։

Շաճ-Հայ-Ֆուան, 27 մայիս.— Նիու-Զուանկէն սա ստոյգութիւնները կը հաղորդեն։— Ճանուցուի թէ մայիս 23ին, այն միջոցին երբ Ռուսերը կը կարծէին թէ Ճարտոնները հեռացած են Ցէնկ-Հանկ-Զէնկէն, Ճարտոնները՝ երեսուն հազար հոգի, յանկարծակի բերին Ռուսերը, ուրանց վրայ յարձակեցան Թա-Թունկի կիրճին մէջ։ Ռուսերը ստանդինգ հազար հոգիէ կը բաղկանային եւ դէպ ի Հայ-Զէնկ կ'երթային։ Ռուսերը չորս հազարէ աւելի մեռուալ ու վիրաւոր ունեցեր են. նաեւ հազար հոգիէ աւելի ալ գերի ինկեր են։ Ճարտոնական կորուստին վրայ տեղեկութիւն չկայ։

Լանցոն։ — Իրիկուան լրագիրները սա հեռագիրը կը հրատարակեն Բեդերսպուրգէն։— «Լիսօ-Եանկէն մայիս 26 թատ. կանուկ կը հեռագրեն թէ Սիքուլինծայի մէջ կատարուած ճակատամարտի մը ատեն վիրաւորուած Խաղախներ Լիսօ-Եանկ ժամաներ են։ Թա-Թու-Շանէն եկող Խաղախներու զօրագունդ մը մայիս 20ի իրիկունը նոյն տեղին մօտ ընդհարեր է ճարտարական երեք հեծելագունդերու, որոնք նախ ետ քաչուիլ սկսեր են։ Ռուսերը բազմաթիւ էին։ Խաղախները անոնց հետեւէն երթալով բարձունք մը գտեր են, ուր ճարտարական բազմաթիւ հետեւակներ կային։ Խաղախները երկու կրակի մէջ մնալով ստիպուեր են ետ քաչուիլ, իրենցմէ երեսուն զինուոր ու երեք սպայ սպաննուելէ ետքը։ Խաղախներուն միւս բոլոր սպաները վիրաւորուեր եւ կամ անյայտացեր են։

Բեդերսպուրգ. — Մասնաւոր հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Ռէնէքամպֆի զօրավարը, իր խաղախներով Եալուի եւ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկի մէջտեղը գտնուած տասն հազարիկր է Ճարտարներու, որոնք բերդի թնդանօթներ կը տանէին Ցէնկ-Հանկ-Զէնկը չրջապատող բարձունքներուն վրայի ամրցներուն համար։ Զօրավարը այդ թնդանօթները գրաւեր ու քանդեր է։

ՄԱՆՁՈՒՐԻԱ

Զինուորական գործողութիւններ.— Ռուս զօրավարի մը կարծիքը.— Նիու Զուանկ. — Վլադիվչ լուրեր.— Մուղալ մը.— Թընգ. դ-ՆՕՐՆԵՐու գրաւում։

Բեդերսպուրկ. 26 մայիս.— Ռուսական սպայակոյտն զօրավար մը հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Ճարտարները, մեծամեծ դժուարութեանց հանդէպ զբաղուելով, ալ ետ դէպ ի Լիսօ-Եանկ չեն յառաջանար, վասն զի Խաղախները օրը քանի մը անգամ կը կարեն Ցէնկ-Հանկ-Զէնկէն մինչեւ Թաքիս ու Սէքալ երկարող հեռագրական թելերը։ Շատ դժուար է վերանորոգել հաղորդակցութիւնները, որոնք այդպէս ամէն անգամ կը խզուին։ Միւս կողմէ անթել հեռագրով ալ կարելի չէ այդ պակասը լրացնել, որովհետեւ ցաւոտ վրայ տարուածներ տուած չէ։ Ճարտարներուն պաշարի ու ռազմամթերքի փոխադրութիւնները անդին բերնիկներէ կը բաղկանան եւ ատանք, Խաղախները երեւցածին պէս, կը փախչին եւ տեղ մը կը պահուին։ Բարբարոքին զորավարին ալ թեւին դէմ գործող ճարտարական զօրաթանակը միայն կրնայ դէպ ի Լիսօ-Եանկ յառաջանալ, իսկ կեդրոնին զօրաթանակը Եալուի մոտ տրվելուած է Խաղախներուն կողմէ։ Գալով ձախ զօրաթանակին, Բարթ-Արթուրի առջեւ անշարժութեան դատապարտուած է։ Ճարտոնները չատ դիւրին կարծած էին Բարթ-Արթուրի գրաւումը, սակայն անոր պաշարումը չատ երկար պիտի տեւէ։ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկ, ուր հիմա Ճարտոնները կը համախմբուին, կարելի չէ ամրացնել։ Ամիկա պարզապէս ծակ մըն է ոչ թէ բլուրներու մէջտեղը, այլ բարձրաբերձ եւ իրարմէ անջատ լեռներու միջնորդը սեղմուած։ Շատ չատ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկը կարելի է ամրացնել բանակատեղի մը վերածել, պատնէշներ չինելով անոր լեռներուն վրայ։ Սակայն հարիւր քսան հազար զինուորի պէտք կայ՝ այդ դիրքերը պաշտպանելու համար։ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկէն հեռացող ռուս զինուորները անքան բազմաթիւ չէին։ Ստիպուեցան հոն թողուլ երեք հիւանդանոց՝ իրենց ամբողջ կազմածներով, բայց պաշարի ու ռազմամթերքի պահեստները քանչինչ ըրին։»

Նիու-Զուանկ. — Ռուս զինուորները որոնք մայիս 22ին վերջին դրաւեցին Նիու-Զուանկը, հիմա ամրցնելու կը զբաղուին եւ կամ չրջակայքը հետազօտութիւնը կը կատարեն։

Զէ-Ֆու։ — Հոս հասած տեղեկութեանց նայելով, Ռուսերը Նորէն իրենց զինուորները եւ քաչեր եւ Նիու-Զուանկի ամրոցներուն թնդանօթները դուրս հաներ են։

Շաճ-Հայ-Ֆուան, 27 մայիս.— Նիու-Զուանկէն սա ստոյգութիւնները կը հաղորդեն։— Կ'ծանուցուի թէ մայիս 23ին, այն միջոցին երբ Ռուսերը կը կարծէին թէ Ճարտարները հեռացած են Ցէնկ-Հանկ-Զէնկէն, Ճարտարները՝ երեսուն հազար հոգի, յանկարծակի բերին Ռուսերը, ուրանց վրայ յարձակեցան Թա-Թունկի կիրճին մէջ։ Ռուսերը ստանդինգ հազար հոգիէ կը բաղկանային եւ դէպ ի Հայ-Զէնկ կ'երթային։ Ռուսերը չորս հազարէ աւելի մեռուալ ու վիրաւոր ունեցեր են. նաեւ հազար հոգիէ աւելի ալ գերի ինկեր են։ Ճարտարներուն կորուստին վրայ տեղեկութիւն չկայ։

Լանցոն։ — Իրիկուան լրագիրները սա հեռագիրը կը հրատարակեն Բեդերսպուրգէն։— «Լիսօ-Եանկէն մայիս 26 թատ. կանուկ կը հեռագրեն թէ Սիքուլինծայի մէջ կատարուած ճակատամարտի մը ատեն վիրաւորուած Խաղախներ Լիսօ-Եանկ ժամաներ են։ Թա-Թու-Շանէն եկող Խաղախներու զօրագունդ մը մայիս 20ի իրիկունը նոյն տեղին մօտ ընդհարեր է ճարտարական երեք հեծելագունդերու, որոնք նախ ետ քաչուիլ սկսեր են։ Ռուսերը բազմաթիւ էին։ Խաղախները անոնց հետեւէն երթալով բարձունք մը գտեր են, ուր ճարտարական բազմաթիւ հետեւակներ կային։ Խաղախները երկու կրակի մէջ մնալով ստիպուեր են ետ քաչուիլ, իրենցմէ երեսուն զինուոր ու երեք սպայ սպաննուելէ ետքը։ Խաղախներուն միւս բոլոր սպաները վիրաւորուեր եւ կամ անյայտացեր են։

Բեդերսպուրգ. — Մասնաւոր հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Ռէնէքամպֆի զօրավարը, իր խաղախներով Եալուի եւ Ցէնկ-Հանկ-Զէնկի մէջտեղը գտնուած տասն հազարիկր է Ճարտարներու, որոնք բերդի թնդանօթներ կը տանէին Ցէնկ-Հանկ-Զէնկը չրջապատող բարձունքներուն վրայի ամրցներուն համար։ Զօրավարը այդ թնդանօթները գրաւեր ու քանդեր է։

ՁԻՆՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Չգոհութիւնը. — Չինու կառավարութեան խաղաղասէր յայտարարութիւնները. — Թերեհաւատութիւնը Ռուսիոյ մէջ։

Լանցոն, 26 մայիս. — Թայմզ այս առուտուն իր թերթին մէջ կը հրատարակէ Ռուսիոյ մէջ ունեցած իր թղթակիցներէն մէկին հեռագիրը՝ ծանուցանող թէ Նովոյէ Վրեմիա քիչ մը խիստ լեզուով կը խօսի Բէքինի Ֆրանսական դեսպանին կողմէ Մաքինի թղթակցին տրուած ապահովութեանց վրայ, որոնց համաձայն, Չինու կառավարութիւնը անկեղծօրէն ամէն ջանք կ'ընէ, որպէս զի ժողովուրդը չը դեղէք չէլար որ պատուաւոր զգացում մը ամրափակէք ձեր մէջ եւ ես այդ մասին խորհուրդ չտամ ձեզի։ Միթէ ապանով է՞ք որ Պարոն Կիլոն երջանիկ չպիտի զգայ ինքզինքը այդ յայտնութեան հանդէպ, ինչ որ ան քան լուզուեր է ձեզի հետ խօսած ատեն։

Իլօն կարմրեցաւ, առանց պարակել ջանալու։ Իր ուսած պատասխանը չգոհացուց Մարի-Ժանը։ Արդարեւ, Իլօն անհանգստանալու գաւա կիւյանի հետ տաւնութիւն մը։ Շատ խոչընդոտներ կային իր ու Հանրիի միջեւ։ Բերհուարն ընտանիքին ընչաւորակ ըլլալը ամենափոքր խոչընդոտներէն մէկը չէր։

Ու ասիկա տարի մը եղաւ որ իրենց ամուսնի կացութեան վրայ խօսի։

Այն ատեն դէմքը տխրեցաւ եւ արցունքներ լեցուեցան աչքերուն մէջ։ Մարի-Ժանին ստիպող հարցումներուն վրայ, իր սրտին բովանդակ դառնութիւնը պոռթկաց։ Շնչատ ձայնով մը եւ հեծկլտանքներով ընդմիջուած, պատմեց տնոնելի դրուագը այն վիճաբանութեան, ուրուն ներկայ գտնուած էր։

— Նախազգացում մը ունիմ թէ դժբախտութիւնը գլխուս վերեւ է եւ թէ մայրս ի վերջոյ տեղի պիտի տայ այդ գէշ մարդուն պատանիքներուն։ Ես պիտի ըլլամ զոհողը, հաղարեան դալնագրին գրաւականը, եւ այդ օրը զինուած պիտի ըլլայ ան։ Ամ, Ժանինք, չպիտի կրնամ տարել այնուհետեւ։

Մանկամարդ տիկին Ռէնկո տաքի եւլաւ աչխուժով, չկրնալով դիմանալ այդ խօսքերուն։

— Իրաւ որ ձեր ընթացքին չի հասնիր խելքս, գոչեց Մարի-Ժանն, Անտարակոյս կը հիանամ մօրերուդ նկատմամբ ցոյց տուած ձեր անձնուիրութեան համար, որ բնաւ արժանի չէ այդ բանին, բայց այդ անձնուիրութիւնն ալ պէտք չէ ձեզ մղէ զոհելու երիտասարդութիւնդ, երջանկութիւնդ եւ նոյն իսկ կեանքդ։ Մնաց որ, պէտք չէ հաւատ ընծայել այդ նոտարին բոլոր խօսքերուն։ Կրնայ ըլլալ որ չարիք հասցնելու փափաք ունենայ։ Հաւանական կը նկատուի որ իր պաշտօնատէրն չդտաւ։

ՔԻՆ-ԶԷՆՈՒ ՃԱԿՍՏԱՄԱՐՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Ճարտարները մարտամսուն Եկրթ կողմէն փոխադրեր են այն թնդանօթները որոնք չանցուցին Քին-Զէուի ճակատամարտը։ Բոլոր թնդանօթները Լիսօ-Թունկի թեւակողմն ցամաք հանուելէ ետքը Ճարտարները սկսեր են յառաջանալ։

ՄԻՋՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — Սրն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Մ. Նահանգները պարտաւոր են միջորդել Ռուսիոյ ու Ճարտոնի պատերազմին։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Զրոյց կայ թէ Ճարտոնցիները Քին-Զէուի առջեւ գրաւեր են ռուսական Պայան յանձաւորակը։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճարտոնի ընդհանուր սպայակոյտը՝ տրչեր է 100 հազար զինուոր գնել Բարթ-Արթուրի պաշարման եւ գրաւման համար։

ԲԱՐԻԶ.— Զրոյց կայ թէ Քին-Զէուի ճակատամարտին ատեն Ճարտոնները 70 թնդանօթ գրաւեր են։

— Լիսօ-Եանկէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ Խաղախներու եւ Ճարտոնցիներու միջեւ տեղի ունեցած վերջին ընդհարումներէն անագին կորուստներ կրած են Ճարտոնցիները։

— Էֆօ կ'ըսէ թէ Պալթիկի նաւատորմը երկու մասի պիտի բաժնուի։ Առաջինը բաղկացած 4 զրահաւորէ յառաջիկա յունիս 24ին պիտի մեկնի, իսկ միւսը աւելի հաքը։

ՀՌՈՄ.— Պապը հինգշաբթի օր իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ կարեւոր ճառ մը պիտի խօսի բոլոր կարդինալներուն առջեւ, եւ պիտի պարզէ Վատիկանի ապագայ քաղաքականութիւնը՝ Ֆրանսայի հանդէպ։

ՆԷՕ-ՍԹԵՐԼԻՑ.— Մեքլեմպուրկի մեծ դուքսը մեռաւ փափաքային հիւանդութենէ։ 1819ին ծնած էր։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Մոնմաթի թխանոցը.— Կաթոլիկ լրագիրները.— Թէ ո՞վ երեւան հանեց պապա կան բողոգագիրը.— Մոնմաթի եպիսկոպոսը.— Բորբուկպի թաղաւորը.— Զանազան լուրեր։

Հռոմ, 26 մայիս.— Կաթոլիկ լրագիրները խստիւ կը քննադատեն Մոնմաթի իշխանը, որուն համար կ'ըսեն թէ Իմանիքիի հրատարակած պապական բողոքագիրը հաղորդողը ինքն է եւ թէ պատասխան է ուրիշ գրութիւններ ալ հաղորդելու։

— Կարտինալները վտանգած են Մարի տէր Վալ կարտինալին դէմ, վասնզի անոնցմէ օմանք հրաւիրուած էին կարծիք յայտնելու Պ. Լուպէի Հռոմ կատարած ուղեւորութեանը դէմ բողոքելու ընդհանուր կարծիքի մը վրայ, սակայն վերջին վայրկեանին չկրնային ներկայանալ նոյն բողոքագրին պարունակութեանը։

Բարիզ.— Լիպր Բարոյ կը ծանուցանէ թէ պապական բողոքագիրը Իմանիքիի մէջ հրատարակուելուն առիթ իրիկունը Մոնմաթի եպիսկոպոս Մոնսէնեէոր տէր Ֆիւրէյ որ Բարիզ կը գտնուէր. քանի մը բարեկամներու հետ կը ճաշէ, եւ գլանկարծ ճաշասան մտեր է Բարիզի Թէրթի մը Բրդ թախիզը որ մասնաւորաբար կղերական խնդիրներու ուսումնասիրութեամբը կը զբաղի։ Մոնմաթի եպիսկոպոսն հետ մէկ ժամուան տեսակցութիւն մը ունեցեր է։ Այդ տեսակցութեան պատճառն մոնսէնեէոր տէր Ֆիւրէյ նոյն թղթակցին պատմեր է պապական բողոքագրին պատճէնը զոր Մոնմաթի իշխանէն ստացած էր։ Հետեւեալ օրը բողոքագիրը հրատարակուած էր Իմանիքիի մէջ։ Եպիսկոպոսը նամակ մը ղրկելով Լիպր Բարոյի, բոլորովին հերքեց այդ հրատարակութիւնը։

— Պապական բողոքագրին այն պատճէնը որ Բարիզի պապական նուիրակին արձակուրդ ստանալուն պարագան կը պարունակէ, եւ որ վէճին գլխաւոր առարկան է, ուղղուած է Բրթիւկալի թաղաւորին, որուն մայրը Իտալիոյ հանգուցեալ Ումբերթօ թագաւորին քոյրն է։ Առջի իրիկուն նը Վատիկանի մօտ Բարթուկալի դեսպանը դիւանագիտական սեղան մը ուսաւ, որուն Ֆրանսական դեսպանատունէն եւ ոչ մէկ ներկայացուցիչ հրաւիրուած էր։

Հռոմ.— Օսերվատորէ Ռոմանօ նոր զեկոյց մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ Ֆրանսական դեսպանին այն պահանջումը, որով ուզած էր սեղնկանալ միւս սէրուներուն ուղղուած ծանուցագիրներուն, բոլորովին հակառակ է դիւանագիտական սովորութեանց։ Վասն զի ամէն կառավարութիւն իրաւունք ունի երբ չրջաբերական ծանուցագիր մը ղրկէ, անոր մէջ փոփոխութիւններ ընել՝ ղրկուելիք սերուներու հետ ունեցած յարաբերութեանց համաձայն։

Հռոմ, 27 մայիս.— Բարիզի պապական նուիրակը արտօնուեցաւ Ֆրանսական կառավարութեան հարկ եղած բացատրութիւնները տալու՝ կաթոլիկ սերութեանց ուղղուած ծանուցագիրներուն մէջեւ եղած տարբերութիւնը խնդրոյն համար, առանց անուանը տալու թէ պապական նուիրակին եւ կանչուելու խնդիրը սը՛ սերութեան ուղղուած ծանուցագրին մէջ կայ։ Վատիկան կը կարծէ թէ Ֆրանսա պիտի գնահատէ այդ վերապահութիւնը։ Այն կառավարութիւնը որուն ուղղուած ծանուցագիրը հրատարակութեան արուած էր, յայտարարած է թէ կարելի է այդ գրութիւնը գաղտնի առնուած է, ուստի խուզարկութիւն կը կատարէ՝ հեղինակները երեւան հանելու համար։

— Լէոն ԺԳ. պապին մեռնելէն երկու ամիս առաջ Ռամբուլլա կարտինալը ծանուցած էր Ֆրանսայի կառավարութեան թէ Պ. Լուպէի կողմէ Իտալիոյ թագաւորին տրուելիք այցելութիւնն մը ծանր դժուարութիւններ առաջ պիտի բերէ։ Մերրի տէլ Վալ կարտինալը այդ պատգամէն օգտուած էր. սակայն Ռամբուլլա կարտինալին գրութիւնը չափաւոր լեզուով զեկոյց մըն էր միայն։

— Իտալիոյ նախարարապետ Պ. Ժիոլիթի յայտարարեց թէ չի կարծեր որ Ֆրանսայի ու Վատիկանի միջեւ վերջնական եւ կատարեալ խզում մը առաջ գայ։ Պ. Ժիոլիթի յարեր է թէ Պ. Նիքարի եւ կանչելիը կրցավ որոշում մըն էր՝ ծայրագոյն ձախակողմին գոհացում տալու համար, սակայն ներկայ վէճը մինչեւ նեկեցիին ու Պոտուիթիոը բժշկելու չափ առաջ պիտի երթայ։ Ֆրանսայի ու Վատիկանի ազգային յարաբերութիւնները քիչ ատենէն պիտի վերակսին։

Մարիս.— Կը հերքուի այն լուրը թէ Ֆրանսայի ու Վատիկանի յարաբերութիւնները փոխուած ըլլալուն հետեւանքով՝ Սպանիոյ թագաւորը եւ կեցած ըլլայ Բարիզ ուղեւորելու որոշումէն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիլհելմ կայսրը. Ցոն Պիլով կոմսին հրաժարանքը.— Սպանուելու փորձ։

Պէրլին, 27 մայիս.— Ցանկ ամուսնի, Վիլհելմ կայսրը Հանովէր պիտի երթայ, ուցելութիւն տալու համար Ուիլհելմի գունդին, որ չատ գործոն մասնակցութիւն մը ունեցած է Վաթերլոյի ճակատամարտին մէջ։ Անոր տարեդարձը պիտի ծանէ յունիս 18ին։ Հաւանական է որ բանախօսութիւն մը ալ տրուասնէ։

— Աւկսպուրկեր Ապրնց Զայթունկ կը հաւատայ թէ նախարարապետ Ֆոն Պիլով կամին պաշտօնէ քաչուիլը յետաձգուած է, որովհետեւ կը վառնդ առեւտրական դաշնագիրներու վերանորոգման։ Մինչ կողմէ, նոր նախարարապետ մը չպիտի կրնար կեդրոնի կաթոլիկ կուսակցութեան ազդակցութիւնը ապահովել, բանակին ու նաւատորմին համար ծրագրուած յատկացումները քուէարկել տալու համար։ Կեդրոնի կաթոլիկ կուսակցութեան պետ Պ. Սպահն հաղորդեցեր է թէ իր կուսակցութիւնը պիտի մերժէ Ֆոն Պիլով կամին յարգելու նոր ազգակցութիւնը։ Հակառակ Ֆոն Պիլովի ուեցած անյաջողութեանց արտաքին քաղաքականութեան մէջ, Աւկսպուրկեր Ապրնց Զայթունկ կը յարէ թէ արդի գերմանական արտաքին ճարտարութիւնն է որ առաջը առած է երբեկ Զինակցութեան լուծման, իր անձնական ազդեցութեան չնորհիւ Իտալիոյ պետական մարդոց վրայ։ Նաեւ իր կնոջ յարաբերութիւններն ալ Իտալիոյ քաղաքական չրջանակներուն հետ՝ մեծապէս նպաստած են այդ բանին։ Ֆոն Պիլով կամին յարաբերութիւնները Իտալիոյ քաղաքական չրջանակներուն հետ՝ բաւարար պատճառ մըն են, զինքը պաշտօնէն չեռացնելու։

— Բիֆրհայմի (Գատի դքսութիւն) մէջ Ռիկէր անուն երեց մը, երկկ, լեվոլվերի հարուածներ պարպեց Ցրիպուրկի արքունական մատդրութիւն ունենալ — ես այդպէս կը հաւատամ— բայց կարենալ եւ կամենալ մրենայն բաներն են։

— Աւա՛ղ, պէտք եղածէն աւելի ուշ է այդ կարգադրութիւնը։ Մեր բոլոր ինքզինքնիս ձեռքը կը գտնուի։ Պուա-տ'Ամբր գրաւուած է։

— Ենթադրենք որ այնպէս ըլլայիր կ'ըլլայ, եթէ ուրիշի ձեռք անցնի Պուա-տ'Ամբր։ Ինքզինքդ մատնեցէք ամէն բանէ առաջ։ Անտարակոյս, դժբախտութիւն մըն է հարստութեան մը կորուստը, բայց ինչ նշանակութիւն ունի ազատութեան կորուստին հետ բաղդատմամբ։ Միթէ հարստութիւն ունէի ես։ Սակայն ոսկի արդեւք չեղաւ մամանանալուս։ Արիան իմ անձս կը սիրէր։

(Շարունակելի)

պիկապաս մանէնեէօր Ռէօրպէրի վրայ։ Այս վերջինը չվիրաւորուեցաւ։ Երէցը, ատենէ մը ի վեր, մայրին խանգարման նշաններ ցոյց կուտար։

ՌՈՒՍԻԱ

Անգլիական դեսպանը Զարին ներկայացած. — Էսուարս թագաւորին մեկ նամակը. — Օրենքի մը ջնջումը։

Բեռլէսպուրկ, 27 մայիս. — Անգլիական նոր դեսպան սըր Զարլս Հարրինկ, երէկ, իր յանձնարարագիրները Նիքոլա կայսեր ներկայացուցած ատեն Էսուարտ է. ի անձնական մէկ նամակը յանձնեց։ Դեսպանը Էսուարտ թագաւորին փոփոխը յայտնեց ի մասին երկու երկիներու միջև բարեկամ յարաբերութենէն վերահաստատման։

—Ներքին գործոց Նախարար Պ. Բլէվէ Պետական Խորհուրդին յանձնեց կարեւոր օրինագիծ մը, որ կ'առաջարկէ ջնջել Հրեաներուն վրայ դրուած արգելքը սահմանագլուխէն 50 կամ 56 վերաթ պակաս հեռաւորութեամբ տեղը բնակելու։ Բանի մը տարի առաջ դրուեցաւ այս օրէնքը, սահմանագլուխին վրայ կատարուած մաքսանենգութեանց պատճառաւ։ Այս օրէնքին ջնջումը կարեւոր քայլ մըն է 1903 փետրուար 26ի Ուքազին գործադրութեան մէջ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Բարեղոյսի գաղթավայրին դանկիրը. — Պոէական համաժողովը. — Բանախօսութիւններ։

Լոնտոն, 27 մայիս. — Բարեղոյսի գաղթավայրին դանկիրը, երէկ, նոր պարտութիւն մը կրեց Խարդաբանին մէջ, երկու ձայնի մեծամասնութեամբ, վարկերու զեղչումին առթիւ։

—Պոէական Համաժողովը երէկ գումարուեցաւ։ Պոթա զօրավարը, որ ներկայ կը գտնուէր նիստին, ի վեր հանեց Պոէքներուն փոփոխը, կառավարութեան հետ միասին գործելու։ Դեր-կուսակալը ըսաւ թէ գաղթավայրը, ներկայ պարագաներուն մէջ, պատերազմական պարտքերով չպիտի ծանրաբեռնուի։ Գալով պատերազմին պատճառած վնասներուն, անգլիական կառավարութիւնը չէ խոստացած զանոնք հատուցանել, այլ միայն իր աջակցութիւնը նուիրել։ Պոէները խնդրած էին զէնք կրել, բնիկներու դէմ ինքզինքնին պաշտպանելու համար։ Դեր-կուսակալը յայտարարեց թէ բնաւ ո եւ է տարակուսութիւն չկեր բանաւոր պահանջումներու մասին։ Յետոյ Պոթա զօրավարը բանախօսութեամբ մը փակեց ժողովը, ընդհակառակութիւն յայտնելով դեր-կուսակալին խօսքերուն հանդէպ։ յարեց թէ ո եւ է տարակոյս չկար որ անգլիական կառավարութիւնը այսահետեւ պիտի գործակցի Պոէքներուն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մայրի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Կինճի գաւառին կառավարիչ Հիւսնի պէյ, որուն յաջորդեց Տէրսիմի նախորդ կառավարիչ Ասրիկի փաշա։

— Զաթալճայի գաւառին Սիլիվրի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Գարամանի (Գոնիա) գայմագամ Ռիֆաթ էֆ. որուն յաջորդեց Օսմանիէի նախորդ գայմագամ Ապասլլան էֆ.։

— Իւլայի առաջին ատիճան արուեցաւ ներքին գործոց Նախարարութեան հաշուակալ Ֆէնիի պէյին։

— Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ պատուանշան տրուեցաւ մաքսային Խորհուրդին նախագահ Սիւրէյա պէյի և Եվգաֆի վարչական Խորհուրդին անդամ Մէհմէտ Սէլի փաշայի աղջիկներուն։

— Լիւգաթի ոսկի չքադրամ՝ ցամաքային ճարտարագէտներու վարժարանին դասաւանդութեանց վերատեսուչ Մաղնար փաշայի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրատ մը տրաւնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը երրորդ կարգի Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանին զոր Ֆրանսական կառավարութիւնը տուած է տարաքին գործոց Նախարարութեան մասնաւոր դիւանին տեսուչ Եւսուֆ պէյի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն որ այսօր արձակուրդով Պերլին կ'ուղեւորի, երէկ, Բ. Դուռը երթալով իր հրամէտի ազդրնը մատոյց Մեծ-Եպարքոսին, պետական Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշայի եւ տարաքին գործոց Նախարար Թէվֆիք փաշայի։ Պառոն Մարշալ ներկայացուց դեսպանատան խորհրդական Պառոն ֆոն Պատմանը որ իր բացակայութեանը մէջցին գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Սվէչին, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, տարաքին գործոց Նախարարին եւ խորհրդականին հետ, որոնց ծանոյց թէ դեսպանատան գործակատարի պաշտօնին ձեռնարկած է։

ԹԷՀԵՐԱՆԻ օսմ. դեսպան Շէմսէտտին պէյ որ ժամանակէ մը ի վեր արձակուրդով Կ. Պոլիս կը գտնուի, շարաթ օրը իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ. — Օսմ. մարտական ուեւրու գործածութեանը համար գերմանական գործարաններուն պիտի յանձնարարուին Թորփիլ արձակելու խողովակ մը եւ ութ հատ Թորփիլ՝ իւրաքանչիւրը լիաւնիշօթը քիլոնոց։

—Համիտիէ յածուորակը եւ Էրթոդրուլ չոգենաւը Անգլիայէն Միտիլի բերող անգլիացի նաւագները ու ապաները, այսօր, Կ. Պոլիս կը ժամանեն Իզմիր չոգենաւով։ Սպաները Պրիթիշ օրէնքը պիտի իշնեւանին եւ նաւագներն ալ Թերսանէի զօրանոցը։ Ատոց ծախքերը ծովային նախարարութեան կողմէ պիտի հոգացուի։

—Կայս. Թիկնապահ Հիքմէթ փաշա որ այդ երկու նաւերուն չինութենը հսկելու համար Անգլիա կը գտնուէր, այսօր Կ. Պոլիս կը դառնայ։

ՊՈՒԼԿԱՐ փախստականներէն 818 հոգի ալ զզլալով Բաւմէլիի նահանգները վերադարձած են։ Առնոց մասին հարկ եղած գործողութիւնները կատարուեր են։

ՀԱՊՇԷ պատերազմութիւնը, զոր, ինչպէս ծանուցինք, կը կռուին Մայաչիա Վարի զօրավարը, Երուսաղէմի հաւատչական վանքին վանահայր Տ. Ֆաքաաս, ուրիշ կղերական մը՝ Տ. Ապպա Վալտէ ու վեց հետեւորդներ, երէկ Պոլսոյ նշանաւոր վարիրը այցելեցին պատրիարքական կառքերով եւ Խարիճիի արբոզապեի օգնականներէն Մէմտուհ պէյի առաջնորդութեամբ։

—Ցաւնայ Ս. Պատրիարքը, երէկ, Բերա Բլէս երթալով այցելութիւն տուաւ Հապէշ պատրիարքութեան։

—Մաշչիա զօրավարը, որ պատերազմութեան պատճառ է, լիսուն տարեկան է, բարձրահասակ, կորովի։ Մազերը սպիտակ են. գոյնը աւելի սպիտակ է՝ բաղդատմամբ պատերազմութեան միւս անդամներուն։

ԽՍՐԴԱԽ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդը, ինչպէս յայտնի է, ծրագիր մը ու կանոնագիր մը պատրաստած էր՝ խարդախ սնանկութիւնները արգիլելու եւ հեղինակները պատժելու համար։ Զեռնհատ պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ՝ այդ ծրագրին ու կանոնագրին պարունակութեան կիրառմանը առթիւ ուշադրութիւն ընել եւ հարութեան չտեսնելու։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան, երէկ ժամ 8ին, Թէլի սեղան մը տուաւ դեսպանատան պարհարէն։ Նուագածուներու խումբ մը գեղեցիկ կարներ կը նուագէր։ Ներկայ էին պետական Խորհուրդին անդամ Աբրահամ փաշա, Խարիճիի մասնաւոր դիւանին տեսուչ Եւսուֆ Ցրանքաշէլ, պետական Խորհուրդին անդամ Բուրան էֆ., դեսպաններէն մանք, Օսմ. Պանքային ու Ռէժիին ընդհանուր Տնօրէնները, Հանրային Պարքի վարչական Խորհուրդին մէջ անգլիական պատուիրակ Պ. Պլաք եւ այլն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Բոնսթան, կիրակի օրը, զբօսական պատճառ համար Պօսֆորը գնաց դեսպանատան չոգեմակոյկով։ Պ. Բոնսթան ճաշեց Անատոլի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէնի օգնական Պ. Հիլկնէրի բնակարանը։

— Ֆրանսական բարեգործական Ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովը կիրակի օրը դեսպանատան մէջ գումարուեցաւ Պ. Բոնսթանի նախագահութեամբ։ 1903ի տարեշրջանին Ընկերութեան հասոյթն է 9,879 ֆր. եւ ծախքերը 11,660։

ԼԷՎԳԱՅԻ նախարարութեան ընդհանուր ծախքերու տեսուչ Բասիմ պէյ որ հիւանդ էր, առջի օրը մեռաւ Գրզալ Թէփրաքի իր ամարանոցին մէջ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ Սիրքէճիի, Գումգաբուի, Ֆէնէրի, Ձիլայիի եւ Ղալաթիոյ մէջ ընտանիք չունեցող անձերու բնակութեանը յատուկ երկու հազարէ աւելի տուներ կան, ուր խաղամոլութիւն եւ անբարոյական արարքներ կը գործուին եւ կարգ մը վիճակը անծանօթ անձերու ապաստարան կ'ըլլան, ծանոյց պէտք եղած տեղը որ խիստ հսկողութիւն կատարելով այդ արարքները արգիլուին եւ նոյն կարգի անձեր չպատսպարուին։

ԺԱՆՏԱՒՏ ԵՒ ԲՈՂԷՐԱ. — Կիրակի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մէկ մահ պատահեր է։

— Պասրայի մէջ մայիս 13էն ու 14ին քոլերայէ հինգ դէպք ու չորս մահ պատահեր են։

— Մայիս 13էն 15 Պաղտատի Տիվանիէ անուն տեղը քոլերայէ վեց դէպք ու երկու մահ պատահեր են։

ՄԱՀԱՑՈՒՄԱԿ.—Մայիս 10էն 17 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 199, որոց 1ը՝ կարմրախտ 1ը՝ հարբանիթէ, 1ը՝ կեղծ մալկէ, 5ը՝ ծաղկախտ, 6ը՝ թիֆոյէ, 15ը՝ չնչոցական գործարաններու հիւանդութիւններէ եւ միւսներն ալ զանազան խաներէ։

ՇԱՀԵԿԱՆ ՓՈՐՁ ՄԸ. — Լ. Հէրլցի կողմէ առջի օր փորձ մը եղած է Վասիարի եւրոպական եւ ասիական եղերքները իրարու միացնելու դերձանով մը, Բուսմէլի Հիսարի եւ Ասիական Հիսարի մէջտեղը։ Ասոր համար 1154 մեդր երձան վատնուած է։ Դերձանը ճախարակի մը վրայ փաթթուած եւ եւրոպական եղերքը 22 մեդր բարձրութեամբ հեռագրական թելի ձողին զետեղուած է. իսկ միւս մասը նաւակով դիմացի կողմը տարուելով հեռագրական ձողին կցուած է։ Այս փորձը շարաթ օրն ալ եղած էր, բայց ծովու թանձուներ կարած էին դերձանը։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱՏ. — Շիրքէթի 39 թիւ չոգենաւը, երէկ առաւ ժամ 1.45ին Պէյքոզէն ճամբայ ելլելով երբ Դանիւլիի ծայրը կը դառնար, հան կեցող դրօշակիրը նշան տուած էր թէ ճամբան բաց է։ Քիչ մը անդին վանիքէօյի դրօշակիրը հակառակ նշան տուաւ, եւ նոյն պահուն 39 թիւին դիմացը ելաւ Կիւքրիսթ գործակալութեան մէկ չոգենաւակը, բայց Շիրքէթի չոգենաւը յանկարծակիի եկաւ եւ թէեւ կեցուցաւ, սակայն հասանքը բուռն ըլլալով օգուտ մը չունեցաւ ու զարնուեցաւ չոգեմակոյկին մեքենայի կողմին։ Բացուած ճեղքէն չոգենաւակը սկսաւ ջուր առնել, եւ ետ գնաց, բայց եւեւի կողմէն եղերքին զարնուեցաւ եւ նոր ճեղք ուսաք մըն ալ առաջ եկաւ։ Վերջապէս չոգենաւակը հոն ընդմիսեցաւ։ Նաւագները ու նաւագները ազատուեցան։ Հնոց գոնը թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ ոտքէն։

ԱՄԱՐՔՅՕՑԻ ՈՃԻՐԸ.— Բժշկական քննութենէ մը հաստատուեցաւ թէ Հասան անուն այն մէնը, որուն դիակը Օգ մէյմանի մօտ գտնուած ըլլալը երէկ ծանուցինք, խեղդամահ եղած է։ Հասան Շապին Գարահիսարի Սաչէհրի գաւառակէն էր։ Իր կինը Թաղելով, ունեցածները լիսուն ոսկի ծախած, գումարը գրպանած եւ տասնրվեց օր առաջ Կ. Պոլիս եկած էր եւ Դասրմ Փաչայի կողմը արմատի մը մէջ կը բնակէր։ Անոր հետ Կ. Պոլիս եկած էին նաեւ կինոջը կողմէն Սէյլի Հաճի, Իզզէթ ու Համիտ անուն անձերը։ Ատանք իրենց կանգնելի ձերբակալուեցան։ Ոստիկանութիւնը իմանալով որ Շապին Գարահիսարցի Մէհմէտ անուն մարդ մըն ալ մեռակից է այդ ոճրին, սկսաւ խուզարկութիւն կատարել։ Մէհմէտ որ Դասրմ փաչա կը գտնուէր, Գարագիւղ գացած էր։ Խաւգիւղի ոստիկաններէն Թէվֆիք էֆ. իսկոյն Գարագիւղ գնաց եւ հոն սրճարանի մը մէջ տեսաւ Մէհմէտը որ զգաց թէ կը հալածուի եւ անմիջապէս չոգենաւ մանելով Պոլիս եկաւ։ Ոստիկանն ալ անոր հետեւեցաւ։ Կամարլիին վրայ Թէվֆիք էֆ. ձերբակալեց Մէհմէտը, սակայն այս վերջինը հրաց դալն եւ դէպի քարափը փախաւ։ Ոստիկանը հալածեց զայն եւ Խաւիլ փաչա փողոցին մէջ վերջապէս ձերբակալեց ու Բերայի ոստիկանատունը տարաւ։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուած է որ սերին հեղինակներն են այդ անձը ու ընկերը Իզզէթ։ Ատանց վրայէն գտնուեցան Հասանի անցագիրը եւ քսանչորս ոսկի։ Ատանք կ'ուրանան։ Ոստիկանութիւնը հիմա Իզզէթը կը փնտռէ։

Տես չորրորդ երես Բարմէլ Օրիանթալի գինիի եւ գինեաքի ծանուցումը

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս առաւօտ հետեւեալ տեղեկութիւնները ստացանք Իզմիրի մեր թղթակցէն, մայիս 14 թուականով.—

«Գաւառական ժողովի թեմական 10 անդամից ընտրութեան համար՝ Առաջնորդարանէն թեմերը ղրկուած հրահանգները փութոյ պնդութեամբ կը գործադրուին։ Այս շաբթու կատարուեցաւ թեմերու մէջ 5 ժողովականներու ընտրութիւնները եւ քուէից բաժանակ մեծամասնութեամբ՝ Գաւառ. ժողովոյ անդամ ընտրուած են Թալմաս էֆ. Թամլեան՝ Լօսէմիչէն, Աբրահամ էֆ. Պերկամալեան՝ Պերդամա եւ Մէնէմէնէն, Սարգիս էֆ. Թագուրեան՝ Քրքքաղաճէն, Սաեւիտ էֆ. Կ. Թօքաթլեան՝ Աքսիսարէն, Մինրդաս էֆ. Ղազարեան՝ Քընդքէն. կը մնայ թեմական հինգ անդամներուն ընտրութիւնները որ կ'ուտարթ՝ մինչեւ յառաջիկայ շաբթու։ Պարտ. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Ծ. Վրդ. այսօր Մաղնիսա գնաց՝ Վիճակային գործերու կարգադրութեան ինչպէս նոյն տեղուն Գաւառ. ժողովի երկու անդամց ընտրութիւնը փութացնելու համար»։

— Ս. Պատրիարք Հայրը էջ Մէյսանիի Մաղաքեան վարժարանին Հոգաբարձութեան յանձնարարած էր տնտեսիլք նոր դէնքի մը յատակաձեւը պատրաստել։ Հոգաբարձուները պատրաստելով այդ յատակաձեւը այսօր Ս. Պատրիարք Հօր կը ներկայացնեն։ Նոր յատակաձեւին համաձայն դպրոցը պիտի ըլլայ երկու յարկով, պիտի ունենայ չորս դասարան առաջին յարկին մէջ եւ երկրորդ յարկին վրայ ընդարձակ սրահ մը։

— Պիլէմիկի Առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկ. ուրբաթ օր Նիկոմիդիա հասնելով՝ հիւրընկալուեր է Առաջնորդարանը եւ այս կիրակի Վիճակին առաջնորդ Տ. Սահակ եպիսկ.ի հրաւէրով Պատարագ մատուցեր է Հոգեգալստեան տօնին առթիւ։ Տ. Մովսէս եպիսկ. շարաթ մը պիտի վերադառնայ իր պաշտօնատեղին՝ Պիլէճիք։

— Հապէշաց Մենելիք կայսեր Ս. ոսկեկապեալ զօրավար Տիճաճ Մաշչա Վորկի եւ Երուսաղէմի հապէշական միաբանութեան տեսուչ եկեղեցականը, որոնց Երուսաղէմէն Պոլիս գալը ծանուցած ենք, կիրակի օրը Ս. Պատրիարքին Բերայի բնակարանը գացած էին այցելելու համար, սակայն Ն. Սրբազնութիւնը նոյն պահուն Շիւլիի գերեզմանատունը գտնուելուն, իրենց այցելքարը թողուցին։ Երէկ Փախանորդ Սրբազանը եւ Պատրիարքարանի գործակատարը ի դիմաց Ս. Պատրիարքին հապէշ պատգամաւորութեան բարի գալստեան այցելութիւն տալու համար Բերա Բէլէս գացին, ուր իջեւանած են, սակայն հոն չգտնելով՝ իրենց այցելքարը թողուցին։

— Ս. Պատրիարքը հրաւիրած է կրօն. ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ.ը, որ յառաջիկայ կիրակի Ս. Փրկիչ մատրան մէջ Ս. Պատարագ մատուցանէ։

— Յուսք կ'իմանանք թէ Ազն. Մբքայէլ էֆ. Ծակորեան բաւական ծանր կերպով հիւանդանալով անկողնոյ կը ծառայէ։

— Արշակ էֆ. Դարակիւզեան մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս, Սէն-Լուսի Արուեստանոցները երթալ այցելելու համար։

— Ինչպէս արդէն ծանուցինք, յառաջիկայ կիրակի ցորեկ Թատերական ներկայացում մը պիտի տրուի Բերա՝ Թէվֆիք-Պաշլի Թատրոնը, Մնակեան էֆ ի օգ. Թատերախումբին կողմէ, Դաւմ-Դարսի չորս միացեալ Թաղերու Աղքատախնամի ի նպաստ։ Կարգադիր Մասնախումբը կազմուած է հետեւեալ կերպով. Տեսարք՝ Մկրտիչ Մելիքեան (նախագահ), Յարութիւն Սիմոնեան (ատենապետ), Տիրան Մելիքեան (Ատենադպիր), Արմենակ Փափազեան (գանձապետ), Բիւզանդ Ճամճեան, Դաւիթ Տէր-Մովսէսեան, Լեւոն Փափազեան, Խաչիկ Խաչեան, Միսաք Սարեան։ Կարգադիր Մասնախումբը ամէն ջանք ի գործ կը դնէ սոյն բարեսիրական ցերեկոյթին փայլուն յաջողութեանը համար եւ տարակոյս չունինք թէ հանրութեան ուշադրութիւնը իր հրաւէրը համակիր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՓՈՆՍԱՔԱՆԹԻՆՈՒԲԼ)

ԳԱԼԻՍԻԱ ԵՒ ՖԱՆՖՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ, 30 մայիս. — Մաքսէնէն կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան թէ ճապոնցիներուն կողմէ Քիւ-Զէուի դիրքին գրաւումը, որ անոնց մեծ կորուստներ պատճառեց, կացութիւնը բնաւ չի փոխեր։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸ. — Ռիւթէր կ'իմանայ թէ ճապոնական նոր զօրաբաժին մը ճամբայ ելեր է Ճապոնէն եւ կը կարծուի թէ Բօրէա կ'երթայ՝ պաշարել փորձելու ռուսական վերջապահները որոնք Բօրէայի թերակղզիին հիւսիսային արեւելեան կողմը կը գտնուին. նաեւ ճամբան կարելու ռուս հեծելազօրքերուն որոնք կը փորձեն խըզել Բէլբոքի զօրավարին հետ յարաբերութիւնները։

ԹՈՒԻՕ. — Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ ճապոնական երկրորդ զօրաբանակին հրամանատար Օքու զօրավարին մէկ հեռագրին նայելով, Մաքսմարբ հարիւրապետին հրամանատարութեանը տակ գտնուած ճապոնական զօրախումբ մը ուրբաթ օրը սերեր է Թա-Լիէն-Ուանի՝ ետոյ Թընդանօթներ ալ գրաւելով։

— Բէլբոքի զօրավարը կը տեղեկացէր թէ անցեալ շաբաթ օր ճապոնական զինուորները Ֆէնկ-Հուանկ-Զէնկի հիւսիսային արեւելեան կողմը յարձակեր են երկու հարիւր Խազախներու վրայ զոր փախուստի մատներ են։ Ճապոնացիներն չորս հոգի մեռեր ու 28 վիրաւորուեր են այդ ընդհարումին առթիւ։

ՎԻԵՆՆԱ.—Այսօր Պերլինի մէջ սկսան բանակցութիւնները՝ առեւտրական նոր դաշնադրութեան մը կնքման համար՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ։

ԿՈՒՌՆՏԷՆ.—Հանուէրի Մաւի իշխանուհին որ «սրբանախիթ»է կը առապի, վերաբերմամբ գործողութեան մը ենթարկուեցաւ, որուն արդիւնքը նպաստաւոր է։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 30 մայիս.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսերը Տալնին լքեր են, քաղաքը տրելէ առաջ։

— Ճապոնները Սայ-Մա-Ռի ժամաներ են։

ԲԱՐԻԶ.— Բեռերսպուրգէն կը հեռագրեն թէ Բէլբոքթքին զօրավարին բանակը լուսով դէպ ի հարաւ կը քաշէ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Քիւ-Զէուի ճակատամարտին համար ռուսական պաշտօնական տեղեկութիւն մը չհրատարակուեցաւ տակաւին։

ԲԱՐԻԶ.— Էֆօ ցը Բաուի Բրանդենպուրգէն հեռագիր մը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ Պալթիկի ռուսական նաւատորմին մէկ մասը յունիս 24ին ճամբայ պիտի ելլէ։

ՀՌՈՄ.— Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան տի Մալասբինա մարքիզը որ հոս կը գտնուի, տեսակցեցաւ Իտալիոյ նախարարապետին եւ տարաքին գործոց նախարարին հետ։ Դեսպանը քանի մը օրէն Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ թագաւորը տեղամերքին միայն արտասանման պիտի ելնէ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Մէքլենպուրկ-Սթրէլիցի մեծ դուքսը այս առաւ մեռաւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

(Վիեննական թերթերէն քաղուած)

ՔԻՆ-ԶԷՈՒԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 մայիս.—Քին-Զէուի ճակատամարտին նկատմամբ հեղինակ մանրամասնութիւններ կ'առնուին։ Ռուսերը բուռն ընդդիմութիւն մը ցոյց տուած են Ճապոնցիներուն։ Կորուստներու ցուցակը թէեւ տակաւին ժամանած չէ, սակայն Լոնտոնի մէջ կ'ըսուի թէ կորուստները բաւական շատ են։ Ճապոնները յարձակումը գրաւեցին ռուսական դիրք մը, որ անառիկ կը նկատուէր՝ խոշոր թնդանօթներով եւ պաշտպանողական ամէն տեսակ միջոցներով սպառազինուած ըլլալուն համար։ Տասնվեց ժամ տեւող ճակատամարտ մը եւաքը Ռուսերը իրենց դիրքը թաղելով հեռացան, վասնզի Քիւ-Զէուի պարանոցին կողմէ յարձակման ճակատը շատնալ էր։ Հոն ամրոց չլինել կարելի չէր։ Ռուսերուն պաշտպանութեան առաջին գիծը կը կազմէր բարձունքներու շարք մը որոնց ալ կողմը Հօ-Զանկ-Թասի կըրծնած էր եւ ձախ կողն ալ նաւոյնի բարձունքներուն։ Նաւոյնի բարձունքներուն վրայ Ռուսերը բազմաթիւ խոշոր թնդանօթներ դասեցուած էին. նաեւ նոր դրութեամբ արտադրուած թնդանօթներ։ Հօ-Զանկ-Թասի մէջ, դաշտային թնդանօթներէն զատ կային, ուր խոշոր թնդանօթներ։ Պաշտպանութեան գիծը որ ծայրէ ի ծայր ամրութիւններով զօրացած էր, Տալնիի ծոցին մէջ կեցող թնդանօթակրի մը աջակցութիւնն ալ կը վայելէր։ Ռուսական թնդանօթները մինչեւ 8500 մէթր տեղ ռումբ կ'արձակէին։ Ճապոնները Սանքասն լեռնէն սկսան յարձակումի։ Ռուսական դիրքին համար քանի մը օր հետաձգութիւն կատարելով, Ճապոնները մանրամասն տեղեկութիւն առին Ռուսերուն ունեցած թնդանօթներուն նկատմամբ։ Նաեւ Ռուսերուն պաշտպանութեան գիծին ամէնէն սակաւ մասին համար մանրամասն տեղեկութիւն առնելէ եւաքը միայն Ճապոնները ձեռնարկեցին յարձակման։ Զորեքշաբթի առաւաւ կանուխ Ճապոնական թնդանօթները սկսան բուռն ռմբակոծութեան մը, որպէս ռուս հետեւակազօրքերը չկրցան բան մը ընել եւ իրենց թնդանօթներուն պաշտպանութեանը տակ մնացին։ Ճապոնական հետեւակները, Քիւ-Զէուն գրաւելէ եւաքը, սկսան յարձակիլ Նաւոյնի բարձունքներուն վրայ, բայց Ռուսերը լաւ կը պաշտպանէին. վերջապէս քանի մը յարձակումներէ եւաքը միայն Ճապոնները կրցան գրաւել այդ բարձունքները։ Յետոյ Ռուսերը քաշուեցան իրենց պաշտպանութեան երկրորդ գիծը՝ Նան-Բաուլինկ եւ նորէն սկսան դիմադրել։ Ճապոնները բազմաթիւ թնդանօթներ գտան ռուսական դիրքին մէջ։ Ճապոնական չորս յածուորակներ եւ քանի մը Թորփի լանչեր իրենց ռմբակոծութիւններովը պաշտպանեցին ցամ. քային զինուորները։ Այդ մարտաւարէն մէկին մէջ Հաեաչի գնդապետը եւ ուրիշ ինը սպաներ մեռան։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Թաքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի թէ ճապոնական զինուորները Բորթ-Արթուրէն տասերկու քիլոմէթր հեռուն կը գտնուին։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Բորթ-Արթուրի պաշարումը պիտի կատարեն ճապոնական երրորդ զօրաբանակը ու նաւատորմին մը։ Քիւ-Զէուի նաւահանգիստը ինը օտար մարտանաւեր կան. ուրիշներ ալ պիտի ժամանեն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ 18 Մայիս

Օսմ. Գոնսոլիտ Միացեալ	Ֆ. Ղ.	90 37
Բուսմէլիի երկաթուղի	ֆր.	121 —
Շիրքէթի Խայրիէ	»	29 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռէժի	»	— —
Օսմ. Պանկա	»	— —
Ցուսական պանկա	»	422 —
Տէյբօզ	»	260 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 55
Բրուսէլի բաժնեթուղթ	»	5 95
» ժուլիանաս	»	1 92
» պարտատոմսագիր	»	495 —
Քարտի Գ. Պոլսոյ	»	509 —
Թրանսվալ	»	110 —
Քրէտիթ Ֆոնսիէ Էժիպսիէն Ա	»	281 —
» » » Բ	»	267 1/2
Լավրիսա	»	59 50
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ	»	11 90
» պարտատոմսագիր	»	526 —

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1929 ԻՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1828-1829

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հաւաքեալ ֆիսանիր	274	Միլիոն Ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	24	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½	Միլիոն »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հաւաքեալ ֆիսանիր	129	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	72	»
Դրամագլուխ և պահեստ	161	» »
1902ին գանձուած ապահովագին	12	» »

Որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 —ինչ որ «Իւնիոն»ի ապահովագրեալ կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԲՈՒԼ.

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շնորհագրեցեր. տարեկան տարի անմիջապէս վճարում, որպէս մեր ներկայացուցիչ ՉԵՐՊ են այն վնասներուն և յանձնարարութիւններուն, որոնց կ'ենթարկուին միայն այն անձինք, որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՕՌԻՒ Է ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրամ գործադրելու ընկերութեան։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆՅԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն — ՍԻՄՈՆ ՔԱՑԵԼԻԼԵԱՆ

Պետ կենաց ճիւղին — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասաթ Քաթբրնը Օղլու։

Մասնաճիւղ՝ Զալաթիա։ Ինայէթ խան. Գործակատարութիւն Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներ մէջ։

ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԱԿԱՅԻ

Լ. Նոսն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէր	»	109 35
Բարիզ » »	ֆր.	22 85
» » » չէր	»	— —
Գերմանիա չէր	մարկ	18 50
Վիէննա չէր	ֆիորր.	21 79

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17 21
Ոսկիական ոսկի	»	110 —
Բոլ. Իմբէրբիալ	»	20 20
Բրիմիզ	»	21 06
Մէճիտիէ արծաթ	»	168 02
Մէճիտիէ	»	— —
Ռուպի Հնդեստան	Ս. Ռ.	1 62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 Մայիս

Անգլիական Ֆոնսոլիտ		90 43
Միացեալ պարարտ.	բ. գ.	81 25
	գոց	82 87
Օսմանեան Պանկա		18 37
Ռուսական 1890		— —
Հնդկական 5 %		46 —
» Մանրագ		47 —
Գալիկարական 1888		88 —
Եգիպտական ինտիգ		104 63
Տամինկա		— —
Թրանսվալ		4 87
Գլխաւոր երկաթուղի		13 43
Գն

ՓԱՌԻ ՇՐՋԱԳՐԱՄ, ԲԱՌԻՋ 1900

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) *մեծ մառաններէն*

վարչական կայսերական բժշկական ժողովոյ տարեալուծումը

1903 յունուար Շինար այցելցին՝ Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 չիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ չիշերէն 24 նմոյշ առին՝ որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԹՈՒՆԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պորտոյի գիտութեանց Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարկին քաղաքագիտութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՒԻ, Ս. Բեդերսպուրգի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԼԷԼԻ եւ Օսէսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Դրասեղեակ եւ մթերացոց. ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՔԱՐԱՔԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Էքիմէքին եւ խցանի քաբսիւլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրոշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱԲԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմանագրով եւ անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամագիրի եւ մանչ աղայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՑԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԴԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՆ ԱՋՔԷ ԱՆՑՔՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է՝ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ԶԵՌՆՇԱՍ ԴՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ

Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ ՈՐԴԻՐ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ Պոլիս Պառնաբաս խան

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐԴԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ տակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ ՖՈՍԿՈԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.

Կալաթա Գարա Մուսրաֆա փողոց թիւ 4

69—104

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԲԱԲԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԿԱՅԻՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐԻ

Յունիս 6ին Անադոլի, Սեւ Ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 31ին Իմիրեբիի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Յունիս 7ին Անադոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։

515 Թ. ԲԸՂՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանոյ շոգենաւք։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բարսէլոն	3000	Թիպա	2500
Ճն իս	3000	Նէգրոս	2000
Թէյպը	3000	Օսմ բիս	2250
Ֆեանորուս	3000	Բ՝ բա	1200
Ֆարոս	3000	Մ Ֆինոս	2000
Օս անդի	3 0	Կասբինի	1500
Մաղրեբ	2500	Իլիէտ	1000

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ. Ուիթոլ խան ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

191 31 Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգագրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճարելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛չ է ուարկութիւն չընէր ապահովագրեալին անձնատանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ համարդելու պարագային։ Եթէ ուանց իմաց տրուելու կատարուի։ Նմանապէս ո՛չ է տակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայատէրն ու քարտուղար չենք ներու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վճաւաքներու, շոգենաւերու մարմնոյ աշխարհս ա՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԻԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԲԻՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թոսքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթապրուն խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Զ. Տ. ԲԱՐԱՍՔԷՎԱՅԻՏԻՍ

ԶԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐ ԻԼԷ ՍԱՊՕՆԼԱՐ

Տէրօսը՝ Կալաթասա Քիւչիւք Միլլիթ խան, Ն 60

Պիր Թաքիմ մէվտատը մուղիրէյ՝ հավի օլմասան սաքի վէ խալիս զէյթունա հաղը իլէ սապօն պուլմագ արզուսընա օլանլար՝ անմագ մէղիւր սէրօսա միւրաճաաթ իթմէյի սիրէր. մէղիւր մաղազա մահսուլաթին հասել օլաուղը մահալէր իլէ տամ սուրէթաէ միւնասէպաթսա պուլունաղընասն, զէյթին եաղը իլէ սապօնլարդն էն ալէա ճինսէնէ օլասուղը Թէէմին իթթիկի, վէ սոթբուլար Թարման վէ բէրաքէնէթ օլասուղը պէյան օլունլար։

ՖԻՅՍԱԹ.—Ին ալէա Այվալըգ եաղը գէյսէի 6-20
Էսքիմիա վէ Միսիլի » » 6
Կիրիա սապօնը » 3-30
Այվալըգ վէ Միսիլի սապօնը » 3-20
Միսիլի իքինճի նէվ » 3-10

Քիլիսէ, մէքթէպ վէ սաբիր միւէսսէսաթը խայրիյէ այրըմա սգօնթօ օլունլար, 100 ղրուշան զիյատէ մալ իշթիրա իսթէնիլէրէ պիրա Մէսորիքը նեգաիյէ խանէլէրինէ Թէօլիմ օլունլար. յալէա միւշթէրի մէմուն գալմագ իսթ՝ կէօնտէրիլէն մալ հէմմա կէրի պէրնըպ էսմանը Թէմամէն իսթէ օլունլար. ֆիրուսխթ օլունան մալլարտա մէվտատը մուղիրէյի հավի օլասուղնը իսպաթ իսթէնէ 100 լիրա միւքեաֆաթ վէրիլիր. մաղազանն կալաթասա Քիւչիւք Միլլէթ խանտա 34 նումէրօլը տիւքքանտա պուլունարաղը իլան օլունլար։

1—30

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒՍ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՂԵՍՊՈՒՐԳ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արտադրանքներու, համբարներու եւ գրասենեակներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ատաղձէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութիւնները համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ագարեան խան, Վալիտեան, Ղալաթիա։

Տիւրքի, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդմէջ Հրլի Կ. Պոլսոյ եւ Օսէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոլֆ	149	Կոգս	11	Բանս	724	Բոգարիս	133
Ալէքս	3607	Գոնկ	996	Կրոսն	1 93	Մարենկ	1273	Սաֆոս	1113
Անտէլս	1341	Դորսաս	895	Հիրս	775	Մարդէլ	37 9	Տրէս	1735
Արիոսրս	2277	Տիսս	431	Հիտալկ	1581	Մէքսան	3 7	Սիլվիս	1193
Պասանս	1822	Տոնինս	9 7	Հիսան	3 2	Միլ	1 57	Սրբոս	1203
Պորտինս	1264	Տուրս	1383	Հորաթիս	36 0	Մոնդէսէա	1 35	Թասսոս	1323
Պրավս	1076	Տէաքս	1713	Հ մ.էր	595	Մ ս Ա	4 9	Թ. Ուիլսն	15 6
Պրիսնս	811	Տրամ.	5 4	Իակ	2354	Հէլս	1033	Թոր ս	3317
Ռընիֆաս	448	Էպէս	1461	Իտան.	5 40	Օհ ս	41 0	Թոլ տս	1470
Գէլոս	1371	Էյտորատս	1520	Ճ ս	10.0	Ոն ա ս	4036	Բ ս բիս	48
Գս ի բս	1837	Էշաքս	84	Քէսս	1053	Օլանս	15 5	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	914	Քարինս	1507	Բոլէրս	631	Վասաբ	1914
Դ զս	1924	Ֆրանս	1428	Տովն	1700	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիբա	2729	Ֆլամինկս	649	Լ ս	1083	Բ ալնս	229	Վ լիուրն.	2396
Ս սէրս	8 1	Ֆրանչիսքս	4582	Լ բանքս	2272	Բրեսլս	1663	Եէտս	1350
Ֆլնս	697	Լաիլէ	306	Լիվերս	1633	Բոլլս	1613	Ֆէրս	1200
Գոլորատ	4225	Կրիանս	1243	Լոյնէնցս	319	Բոմէս	1789		

Ընդհանուր վճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Մարոքքօ շոգենաւը։ Նաւապետ Պոքսոլ։

Ընդհանուր վճառքով Հրլէն հոս կը սպասուին։

Քօնկօ շոգենաւը, Նաւապետ Հարպօրտ, յունիս 1ին։

Սիբիս » » Սքըրսի, » 4ին։

Միքսաս » » Թօլբ, » 15ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԶՕՆ

Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Ծուխս

Գ 2. 18/31 Սվիսատ. ամ ժամը 10ին միջօրէի առաջ։
Տարատէլ, Սիրոզ, Լէյան կ, Լիմ ր, Ֆ ս, Թար պո լուս-նամ, Գերլ ուի Եաֆա, Հորթ—Սաիտ, Ղերսանդ իա ժ մը 4ին, ետ միջ ելեր։

Եշ. 2 1/2 Օտէսատ ժամ 9 ին մ ջ ելեր սուտ։

Երք. 22/4 Լիսոնին, Իսմիր, Բ ելեր, Ազերբանդիա, ժամը 1 ին միջօրէին առաջ։ Օտեսա ժամ 2ին յետ մ ջ ելեր։

Կ ր. 2 1/2 Նէպոլ ս, Մի ոգ, Սամսուն, Օրսու, Կիրա ոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 3ին միջ ելեր առաջ։ Գուրկազ, Վանանա, Սուսա ժամը 3. յետ միջ ելեր։

ՖՐԻՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեան միջեւ բանոյ շոգենաւք։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ֆիրդաուսի	10500	Ֆլորիդա	3500
Անտէնեան	10500	Եմփրէսքէն	3500
Թեսալիան	10500	Սարդինիան	3000
Լանքաշտրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Ինսուլիան	8000	Ամէնեան	2500
Ֆորթիան	8000	Անտալուզիան	2500
Ֆասդոնեան	8000	Ալգաշիրն	250
Ֆիրճիեան	8000	Լէսպոսն	2000
Ֆալէրնեան	3700	Մինեօ	900
Լալսնեան	3700	Ուրոս	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսսոն	80
Ֆասիան	3500		

Ապրանքի տեղերէն կը խնդրուի իրենց տարանքի ապրանք փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատանը հանելու համար իրենց հրամանագրի գրիչ լոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել

ԷՅԼԱՐ ԼԱՅՍՈՆԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ ժամատան հին տեղը

600

Ազատատէս՝ ՍԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՔԵՆԻՆ

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻՔԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ռ.

ԴԱՇՏԱՑԻՆ ՀԱՆԴԷՍ

Սոին նեռաւած քաջաբի մը երեւան կը բերէր թուխ մազերու վրայեն մը, օծանելիքէն փայլունցած, եւ ճակտին վրայ բերուած։

Ժիլլօ սկսաւ կը ծիծաղ խաղաց առեն, վարի շրթունքին անկիւնը փակցուցած։

—Ինչ, նորէն դուն ես, ըսաւ Կապրիէլ հեգնական շեշտով մը... Երբէք ալ դիմաւորեցիր մեզ...

—Ա՜հ, ողորմ բան մը չես ըներ դիս յանդիմանելով։

—Երբեմն, երեք ամիսի չափ ոտք չէիր կոխեր տունը... Բայց տունէն մը ի վեր, չես բացակայեր անկէ... ոչ միայն տուն կաւգաս այլեւ մեզ կը դիմաւորես։

—Էհ ուրեմն, զարմանալու ինչ կայ տոր մէջ։ Բարի եղբօր մը պէս կ'ընեմ։

—Իրաւունք ունիս. մայրիկն ու ես միշտ գոհ ենք քեզ տեսնելուս համար։

—Աւելի լաւ, բացագանչեց Ժիլլօ... Ես ալ միշտ հաճոյք կը զգամ՝ թեւերուս մէջ սեղմելով ձեզ... Մնաց որ, ուրիշ բան մըն ալ կը յանկուցանէ զիս, ըսաւ քովինի նայուածք մը ձգելով...

—Եթէ ես եմ, ըսէ, բնաւ մի քաշուիր, պատասխանեց Լուշօն, ժպիտ մը ծամծմելով։

—Ամէն, դուն աղուոր աղջիկ մըն ես, ըսաւ Ժիլլօ հանճարակատարութեամբ եւ մատներուն ծայրովը համբոյր մը ղրկելով։

Ու, կենցաղասէր երիտասարդի մը բովանդակ համբակութեամբ, իր թեւը երկարեց գեղջի գործաւորուհիին կողմը։

—Վերեալը դժուար է, նոնոչիկ Սիւզան... կ'ուզէ՞ք թեւս մտնել։

—Շնորհակալ եմ, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկը, ժպտելով մը... Սոգնած չեմ։

—Ինչպէս որ կ'ուզէք, պատասխանեց Ժիլլօ, առանց յանդուգնելու այդ մերժումին համար... Այդ առաջարկը ըրի, ապացուցանելու համար թէ բարեկրթութիւն կը հասկնամ։

Սիւզան ընկերուհիի փոքր շարժում մը ըրած էր Կապրիէլի եղբօր կողմէ եղած փարձին հանդէպ, ինչ որ չէր վրիպած Կապրիէլի ուշադրութենէն։

—Օ՜հ, սա գլխարկներուն նայէ, ըսաւ Լուշօն յանկարծ, այն պահուն երբ երեք նորատի աղջիկները կ'ոնցնէին ամէն գլխարկներ ծախող վաճառատան մը առջեւէն, որ չափազանց լուսաւորուած էր։ Բարձր նեցուկներու վրայ ցուցադրուած էին պտտա գոյներով գլխարկներ, որոնք ոնցօրդներուն հիացիկ բացագանչութիւններ արձակել կուտային։

—Զարա ֆրանք ուսնուն կ'ուժէ, ըսաւ Կապրիէլ։ Սուղ չէ բնաւ։ Անգամ մը մտնէն դիտելու է։

Երկու գործաւորուհիները պահ մը կանգ առին, ցուցափեղկին մէջ դրուած գլխարկները դիտելու համար։

Սիւզան շարունակեց իր ճամբան, Ժիլլոյի ընկերակցութեամբ, որ մանկամարդ աղջկան քովն ի վեր կը քալէր։

—Մինինիկ Սիւզանս, հեռզհեռէ կ'աղաչնամ, ըսաւ երիտասարդ հեծելանուրդը, իր ամէնէն հեշտաբար ձայնովը։

—Շատ ազնիւ էք, Ժիլլօ, պատասխանեց Սիւզան։

—Մտքէս անցածը միայն կ'ըսեմ, պատասխանեց Տիկին Մայեոյի աղան, պտլվարներու վրայ թափառող երիտասարդի մը Թանձր կնահանութեամբ... Ա՜հ, անկարելի է որ ձեր սիրահարը տաղտուկ զգայ։ Կը փափագեի տեղը ելլալ։

—Պառոն Ժիլլ, ձենէ խնդրած եմ որ այդ չեշտով չխօսիք ինծի հետ, ըսաւ նորատի աղջիկը անարկիւղ։ Ատիկա մտերմութիւն մը կ'ենթադրէ մեր միջեւ, ինչ որ անպատշաճ կը Թուի ինծի, նոյն իսկ իմ բարեկամուհիներէս մէկուն եղբօր հետ։

Հանդարտ եւ համաչափ ձայնով մը կը խօսէր Սիւզան, սիրուհոյ դերասանուհիի դեր կատարող, եւ ինքզինքը նախատուած համարողի ձեւ մը չառնելով, այլ իբր աղջիկ մը, որ ապահով է ինքզինքը յարգել տալու մասին, նոյն իսկ տիկին Մաթ-չի ժառանգորդին պէս գէշ կրթուած անձի մը հետ գործ ունեցած պարագային։

Սիւզան, որ մարմնացումն էր քաղաքութեան ու փափկութեան, մինչեւ այն տանն չէր ուզած տարեցնել Կապրիէլը, անոր իմացնելով թէ եղբայրը անտեղի վարմունք մը ունէր իր հետ եւ թէ անհամ լեզու մը կը գործածէր։ Բայց Ռաւորէյ դքսուհիին եւ Լանժվիլ կոմսին աղջիկը որոշած էր վերջ տալ Ժիլլոյի ընթացքին, միանգամ ընդ միշտ խնդրելով որ վայելուչ լեզուով մը խօսի իր հետ։

Դեղանի Ժիլլօ, շատ հպարտ ելլաւուն, չէր ուզեր պապանձուիլ երեւոյթ առնել յոյսերաբեկութեան առջեւ. ջղաձգօրէն ոտքերը ու տժգունցաւ, եւ բարկութեան շող մը անցաւ վայրագ աչքերուն մէջէն։

Սակայն ընդհանուպ դգեւիչ արտայայտութիւն մը առաւ դէմքը, ինչպէս վարութիւն ունէր ընելու իր սիրային սովորական յաղթանակներուն մէջ։

—Օ՜հ, օ՜հ, մինինիկ Սիւզանս, այս իրիկուն լաւ տրամադրութեան մէջ չէք գտնուիր, ըսաւ Ժիլլօ հեգնական շեշտով մը։

Մանկամարդ աղջիկը ցնցեց ուսերը, մինչ Ժիլլօ կը շարունակէր իր խօսքը, քիչ մը հեգնական դառնութեամբ։

—Աւելս կատակ ալ չըլլար ձեզի հետ... ինծի ինչպէս կը Թուի որ մեզի պէս ընկերներու միջեւ դեսպաններու պէս վարուելու պէտք չկայ։ Երբ ձեզ ճանչցայ, պարտիկ բան մըն էիք եւ գրեթէ մէկտեղ մեծցանք։

Սիւզան պատասխանեց.

—Կապրիէլի եղբայրն էք, եւ այս պատճառաւ միշտ պարտք համարած եմ սիրալիր կերպով ընդունելու ձեզ... Բայց աղայ չենք ալեւս, եւ տարեն եկած է ձենէ խնդրելու որ վերջ տաք կարգ մը ընտանութիւններու, որոնք երբեմն Թոլլատրելի, բայց հիմա անտեղի են տարիքիս պատճառաւ։

Դեղադէմ Ժիլլօ մտիկ կ'ընէր մանկամարդ աղջկան խօսքերը. կատաղութեամբ կրծելով եղունգները։ Պահ մը առաջ նայուածքին մէջ նշմարուած արտայայտութիւնը նորէն երեւան եկաւ, մինչ կը խօսէր Սիւզան։

—Օ՜հ, շատախօս կարած էք, ըսաւ Ժիլլօ ալ աւելի ծաղրական շեշտով մը... Այդքան մի յոխորտաք, անօգուտ է... ոչ ոք պիտի ըսէ թէ ձենէ նուազ արժանիք ունիմ... Դուք լաւ արեւտի մը տէր էք, ինչպէս նաեւ ես ալ իմիս մէջ լաւ դրամ կը չափեմ։

—Աւելի լաւ ձեզի համար։

—Առանց հաշուելու որ իմ չուրջս կիներ կը դառնան, ու ամէնէն գեղեցիկները... Անոնցմէ՝ որոնք իրենց արդուզարդը կը յանձնարարեն այն տուփերուն մէջ, որ դուք Թիմաւած կ'աշխատիք, եւ որոնք ձեզի պէս իմ մեծարանքներս քիչիկան չանելու ձեւեր չպիտի առնին։

—Շա՜տ լաւ, անոնց դիմեցէք։

Բարկութեան շարժում մը զգաց, եւ վար ձգեց սիկառի քիթը, որ լիքնաքներուն ծայրը կս գտնուէր։

—Կարծէք թէ պէ՞տք ունիմ ձեր թոլլատուութեան... Մնաց որ, բան մը չըսի ձեզի... Ի՞նչ բան կ'ապացուցանէ որ կատակ չէր ըսածս... Ձեր խօսքերը լսող մը պիտի կարծէ թէ սիրային յարաբերութիւն մը ըրած եմ։

—Ալ կը բաւէ, ըսաւ Սիւզան։

—Մինինիկս, դքսուհիի տեղ չէի կրնար դնել ձեզ... Այսօր յամառութիւն ցոյց կուտաք, բայց վաղը պիտի փափաքիք Թերեւս... Միթէ իշխան մը ամուսնական առաջարկ ըրած է ձեզի։

(Շարունակելի)